

Sprawozdanie z działalności Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa w roku 2017

1. SPRAWY ORGANIZACYJNE

1.1 Podstawy prawne

Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa działał w 2017 roku w oparciu o:

- *Ustawę z dnia 18 kwietnia 1985 roku o Narodowym Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa* (Dz. U. z 1985 r. Nr 21 poz. 90, Dz. U. z 2009 r. Nr 157 poz. 1241);
- *Regulamin Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa* (przyjęty Uchwałą Nr 7/2001 SKOZK z dn. 4 grudnia 2001 roku ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr 1/2008 SKOZK z dn. 19 lutego 2008 roku, Uchwałą Nr 8/2008 SKOZK z dn. 11 grudnia 2008 roku, Uchwałą Nr 6/2009 SKOZK z dn. 22 grudnia 2009 roku, Uchwałą Nr 4/2012 SKOZK z dn. 15 marca 2012 roku, Uchwałą Nr 9/2016 SKOZK z dn. 2 lipca 2016 roku);
- *Program i kierunki działania Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa* (przyjęte Uchwałą Nr 7/2014 SKOZK z dn. 8 listopada 2014 roku ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr 10/2016 SKOZK z dn. 2 lipca 2016 roku);
- *Zasady finansowania prac w obiektach zabytkowych ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa* (przyjęte Uchwałą Nr 6/2016 Prezydium SKOZK z dn. 17 czerwca 2016 roku ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr 20/2016 Prezydium SKOZK z dnia 11 października z 2016 roku, Uchwałą Nr 4/2017 Prezydium SKOZK z dnia 28 marca 2017 roku, Uchwałą Nr 17/2017 Prezydium SKOZK z dnia 12 września 2017 roku);
- *Porozumienie z dnia 24 czerwca 2016 roku w sprawie współpracy w zakresie nadzoru i kontroli nad wykorzystaniem dotacji z budżetu państwa w ramach Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa* zawarte między Kancelarią Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, SKOZK i Małopolskim Urzędem Wojewódzkim w Krakowie.

1.2 Skład osobowy

Stan osobowy Komitetu w 2017 roku wynosił 116 członków.

1.3 Zebrania Plenarne

W 2017 roku odbyło się jedno Zebranie Plenarne SKOZK.

31 marca w Librarii Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego Komitet podsumował i ocenił działalność w roku poprzednim, przyjął plan rzeczowo-finansowy odnowy zabytków Krakowa na 2017 rok ze środków NFRZK i dokonał aktualizacji wieloletniej prognozy finansowej NFRZK na lata 2017–2020, decydując o objęciu finansowaniem dwóch nowych projektów kluczowych Funduszu na lata 2017–2019: projektu związanego z rewaloryzacją dawnego Arsenалу Miejskiego w zespole zabudowań Muzeum XX Czartoryskich – Oddziału Muzeum Narodowego w Krakowie oraz projektu związanego z remontem konserwatorskim i adaptacją bastionu V Fortu Nr 2 „Kościuszko” u stóp Kopca Kościuszki na potrzeby Muzeum Kościuszkowskiego. Zebranie Plenarne zaktualizowało ponadto *Regulamin Biura SKOZK* oraz przyjęło w formie uchwał dwa apele. Pierwszy, adresowany do władz Miasta Krakowa, zwracał uwagę na potrzebę przywrócenia poziomemu ul. Podzamcze w rejonie skrzyżowania z ul. Kanoniczą i podejścia na Wawel do wysokości sprzed jej podniesienia o około 80 cm w okresie II wojny światowej. Ta na pozór niewielka zmiana wprowadzona przez niemieckiego okupanta stała się źródłem poważnego zagrożenia Domu Jana Długosza na rogu ul. Podzamcze i ul. Kanoniczej, zalewanego od tej pory przez wody opadowe, a także zaburzyła właściwe proporcje położonych wokół zabytków. Drugi apel wystosowany został do Władz Państwowych i Samorządowych, a dotyczył intensyfikacji działań prowadzących do ostatecznego zakończenia trwającego od wielu lat sporu prawnego o popadający w ruinę Dom im. Marszałka Józefa Piłsudskiego przy ul. Oleandry 2 / al. 3 Maja 7 w Krakowie.

Uchwały przyjęte na posiedzeniu w dniu 31 marca 2017 roku:

- Nr 1/2017 w sprawie sprawozdania z wykonania prognozy finansowej Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa za 2016 rok;
- Nr 2/2017 w sprawie sprawozdania z realizacji planu odnowy zabytków Krakowa za rok 2016;
- Nr 3/2017 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa na lata 2017–2020 – objęcia dofinansowaniem projektów kluczowych Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa na lata 2017-2019;
- Nr 4/2017 w sprawie planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa na 2017 rok ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa;
- Nr 5/2017 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa w roku 2016 oraz udzielenia absolutorium Prezydium i komisjom problemowym;
- Nr 6/2017 Apel do Władz Miasta Krakowa o przywrócenie ulicy Podzamcze do poziomu sprzed przebudowy przez władze okupacyjne;
- Nr 7/2017 Apel do Władz Państwowych i Samorządowych w sprawie Domu im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Krakowie;

- Nr 8/2017 w sprawie zmiany Regulaminu Biura Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa.

1.4 Prezydium

Zgodnie z *Regulaminem SKOZK* pieczę nad bieżącą działalnością Komitetu sprawowało jego Prezydium.

Prezydium SKOZK odbyło w 2017 roku 9 posiedzeń w dniach: 27 stycznia, 28 marca, 28 kwietnia, 7 czerwca, 14 lipca, 12 września, 16 października, 10 listopada i 8 grudnia. Tym samym rok 2017 był rokiem o najwyższej ilości posiedzeń Prezydium w 39-letniej historii SKOZK. Prezydium oprócz spraw bieżących zajmowało się również odrębną tematyką wiodącą. I tak:

26 stycznia Prezydium zapoznało się ze sprawozdaniem z wykonania planu odnowy zabytków Krakowa w roku 2016 przedstawionym przez Oddział Rewaloryzacji Zabytków Krakowa i Dziedzictwa Narodowego Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie (dalej: ORZKiDN MUW).

28 marca Przewodniczący SKOZK, prof. dr hab. Franciszek Ziejka, przedstawił projekt sprawozdania z działalności SKOZK w roku 2016. Projekt planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa na 2017 rok ze środków NFRZK przedstawił zastępca przewodniczącego SKOZK, dr hab. Bogusław Krasnowolski. Dyrektor Biura SKOZK Maciej Wilamowski przedstawił projekt zmian w *Regulaminie Biura SKOZK* wynikających z przenoszenia punktu ciężkości działań promujących odnowę zabytków Krakowa do internetu. Prezydium pozytywnie oceniło wymienione wyżej projekty dokumentów i rekomendowało je do przyjęcia przez Zebranie Plenarne. Prezydium wprowadziło także zmianę w *Zasadach finansowania prac w obiektach zabytkowych ze środków NFRZK*. Biorąc pod uwagę wzrastającą złożoność procedur związanych z ubieganiem się o dofinansowania z NFRZK wprowadzono wcześniejszy termin zakończenia głównego naboru wniosków o dofinansowania w trybie konkursowym, ustalając go na 30 września roku poprzedzającego realizację zadania.

28 kwietnia dokonano przeglądu zaawansowania realizacji planu odnowy zabytków Krakowa na rok 2017 i zaktualizowano wieloletnią prognozę finansową NFRZK.

20 maja Prezydium wysłuchało informacji kierownik ORZKiDN MUW Joanny Florkiewicz-Kamieniarczyk w sprawach bieżących związanych z realizacją planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa ze środków NFRZK, dokonało korekty planu i aktualizacji wieloletniej prognozy finansowej. Przyjęto zmodyfikowane wzory formularzy wniosków o dofinansowania, otwierając w ten sposób nabór wniosków na rok 2018. Prezydium poddało dyskusji możliwe kierunki zmian w zasadach finansowania odnowy zabytków umożliwiającich korzystanie szerszej niż dotąd grupie beneficjentów z finansowania planowanego w perspektywie dłuższej niż jeden roku budżetowy.

14 lipca Prezydium zapoznało się z informacją kierownik ORZKiDN MUW Joanny Florkiewicz-Kamieniarczyk o realizacji planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa ze środków NFRZK po pierwszym półroczu. Uznano zaawansowanie realizacji planu w zakresie priorytetów operacyjnych II–V za prawidłowe, wskazując zarazem na

wynikające z opóźnień w rozpoczęciu prac ryzyko niewykonania zaplanowanych na rok 2017 etapów projektów kluczowych NFRZK w gmachu Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” oraz w opactwie Cystersów w Mogile. Prezydium upoważniło Przewodniczącego SKOZK, prof. dr hab. Franciszka Ziejkę, do wystosowania do obu beneficjentów pisemnych upomnień. Dokonano korekty planu i aktualizacji wieloletniej prognozy finansowej. Przewodniczący SKOZK, prof. dr hab. Franciszek Ziejka, poinformował członków Prezydium o przebiegu podjętych w dialogu z przedstawicielami Kancelarii Prezydenta RP prac koncepcyjnych zmierzających do poszerzenia kręgu przedsięwzięć wspieranych w formule finansowania wieloletniego.

12 września prócz bieżących działań związanych z oceną realizacji planu, korektą planu i aktualizacją wieloletniej prognozy finansowej Prezydium dokonało zmian w *Zasadach finansowania prac w obiektach zabytkowych ze środków NFRZK* realizujących ustalenia kierunkowe wynikające z rozmów z przedstawicielami Kancelarii Prezydenta RP i Wojewodą Małopolskim, a dotyczące wprowadzenie formuły przedsięwzięć wieloletnich etapowanych. Konsekwencją wprowadzenia zmian mających znaleźć zastosowanie począwszy od roku 2018 była konieczność przyjęcia dodatkowych wzorów formularzy wniosków o dofinansowania, zmodyfikowania zasad działania zespołów sterujących oraz ogłoszenia dodatkowych naborów wniosków z myślą o dysponentach zabytków zainteresowanych realizacją prac w trybie finansowania wieloletniego etapowanego.

16 października Prezydium zapoznało się informacją dyrektor Wydziału Rewaloryzacji Zabytków Krakowa i Dziedzictwa Narodowego Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie (dalej: WRZKiDN MUW) Joanny Florkiewicz-Kamieniarczyk o zaawansowaniu realizacji planu odnowy zabytków Krakowa ze środków NFRZK po trzech kwartałach, dokonało korekty planu i aktualizacji wieloletniej prognozy finansowej. Prezydium na wniosek Przewodniczącego SKOZK, prof. dr hab. Franciszka Ziejki, ustaliło składy osobowe zespołów sterujących mających oceniać wnioski o przyznanie dofinansowań z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa do zadań realizowanych w roku 2018 i przedsięwzięć wieloletnich etapowanych realizowanych w latach 2018–2020.

10 listopada Prezydium dokonało korekty planu odnowy zabytków Krakowa i aktualizacji wieloletniej prognozy finansowej NFRZK. Przedmiotem dyskusji była sprawa znajdującego się w rejestrze zabytków Domu im. Marszałka J. Piłsudskiego przy ul. Oleandry 2 / al. 3 Maja 7. Prezydium upoważniło Przewodniczącego SKOZK, prof. dr hab. Franciszka Ziejkę, do wystąpienia do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z wnioskiem o przeprowadzenie przez Ministerstwo na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 listopada 1996 roku o muzeach kontroli w działającym w Domu im. Marszałka J. Piłsudskiego niepublicznym Muzeum Czynu Niepodległościowego w celu ustalenia, czy warunki panujące w budynku nie zagrażają bezpieczeństwu zbiorów tej placówki.

8 grudnia dokonano ostatejnie w roku korekty planu odnowy zabytków Krakowa i aktualizacji wieloletniej prognozy finansowej NFRZK

Prezydium SKOZK w 2017 roku przyjęło następujące uchwały:

W dniu **27 stycznia**:

- Nr 1/2017 w sprawie przyjęcia dokumentów do przedłożenia Zebraniu Plenarnemu;

- Nr 2/2017 w sprawie aktualizacji wieloletniej prognozy finansowej NFRZK na lata 2017-2020;

W dniu 28 marca:

- Nr 3/2017 w sprawie przyjęcia projektów dokumentów do przedłożenia Zebraniu Plenarnemu na posiedzeniu w dn. 31 marca 2017 roku
- Nr 4/2017 w sprawie zmiany w *Zasadach finansowania prac w obiektach zabytkowych ze środków NFRZK*;
- Nr 5/2017 w sprawie rekomendacji udzielonych przez zespoły sterujące priorytetów operacyjnych NFRZK ramach oceny wniosków o przyznanie w roku 2017 dofinansowania z Funduszu;

W dniu 28 kwietnia:

- Nr 6/2017 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej NFRZK na lata 2017–2020;
- Nr 7/2017 w sprawie niezbędnych korekt w planie rzeczowo-finansowym odnowy zabytków Krakowa;

W dniu 7 czerwca:

- Nr 8/2017 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej NFRZK na lata 2017–2020;
- Nr 9/2017 w sprawie niezbędnych korekt w planie rzeczowo-finansowym odnowy zabytków Krakowa
- Nr 10/2017 w sprawie określenia wzorów formularzy wniosków o przyznanie dofinansowania z NFRZK;
- Nr 11/2017 w sprawie zmian w składzie Komisji Prawno-Organizacyjnej SKOZK;

W dniu 14 lipca:

- Nr 12/2017 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej NFRZK na lata 2017–2020;
- Nr 13/2017 w sprawie oceny realizacji planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa po pierwszym półroczu 2017 roku i niezbędnych korekt w planie;

W dniu 12 września:

- Nr 14/2017 w sprawie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w Uchwale Nr 13/2017 Prezydium Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa z dnia 14 lipca 2017 roku w sprawie oceny realizacji planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa po pierwszym półroczu 2017 roku i niezbędnych korekt w planie;
- Nr 15/2017 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej NFRZK na lata 2017–2020;
- Nr 16/2017 w sprawie niezbędnych korekt w planie rzeczowo-finansowym odnowy zabytków Krakowa;
- Nr 17/2017 w sprawie zmian w *Zasadach finansowania prac w obiektach zabytkowych ze środków NFRZK*;
- Nr 18/2017 w sprawie określenia wzorów formularzy wniosków o przyznanie dofinansowania;

- Nr 19/2017 w sprawie ogłoszenia dodatkowych naborów wniosków o przyznanie dofinansowania z NFRZK;
- Nr 20/2017 w sprawie zmiany w *Regulaminie pracy zespołów sterujących priorytetów operacyjnych NFRZK*;

W dniu 16 października:

- Nr 21/2017 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej NFRZK na lata 2017–2020;
- Nr 22/2017 w sprawie oceny realizacji planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa po trzech kwartałach 2017 r. i niezbędnych korekt w planie;
- Nr 23/2017 w sprawie składu osobowego zespołów sterujących priorytetów operacyjnych II–V NFRZK;

W dniu 10 listopada:

- Nr 24/2017 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej NFRZK na lata 2017–2020;
- Nr 25/2017 w sprawie niezbędnych korekt w planie rzeczowo-finansowym odnowy zabytków Krakowa;

W dniu 8 grudnia:

- Nr 26/2017 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej NFRZK na lata 2017–2020;
- Nr 27/2017 w sprawie niezbędnych korekt w planie rzeczowo-finansowym odnowy zabytków Krakowa.

1.5 Komisje problemowe i zespoły sterujące priorytetów operacyjnych

Komisje problemowe SKOZK, tj.:

- Komisja Programowania i Oceny Realizacji,
- Komisja Finansowa,
- Komisja Prawno-Organizacyjna,

wykonywały w 2017 roku zadania przewidziane w *Regulaminie SKOZK*, w tym przygotowywały niezbędne informacje, wnioski, analizy i opinie o projektach uchwał władz Komitetu.

Działalność **Komisji Programowania i Oceny Realizacji** opisana jest niżej w pkt 2.2 sprawozdania.

Działalność **Komisji Finansowej** opisana jest niżej w pkt 3 sprawozdania.

Członkowie **Komisji Prawno-Organizacyjnej** powołani byli w 2017 roku w skład komisji uchwał Zebrania Plenarnego SKOZK, uczestniczyli w przygotowaniu projektów i opiniowali projekty uchwał Zebrania Plenarnego SKOZK i Prezydium SKOZK, prezentując te projekty na posiedzeniach władz SKOZK. W 2017 roku Komisja zebrała się na 7 posiedzeniach: 25 stycznia, 27 marca, 5 czerwca, 13 lipca, 11 września, 16 października i 9 listopada.

Przewodniczący Komisji Prawno-Organizacyjnej **dr hab. Piotr Dobosz** opiniował na bieżąco sprawy przedkładane przez Przewodniczącego SKOZK i Biuro SKOZK, w tym

zwłaszcza w zakresie zmian w *Zasadach finansowania prac w obiektach zabytkowych ze środków NFRZK*.

Komisja Ochrony Krajobrazu Kulturowego Krakowa w 2017 roku nie odbyła posiedzeń.

Komisji Informacji i Inicjatyw Społecznych w 2017 roku nie odbyła posiedzeń.

W 2017 roku prowadziły w ramach SKOZK działalność **zespoły sterujące priorytetów operacyjnych NFRZK**. Działalność zespołów w zakresie rozpatrzenia wniosków o przyznanie dofinansowań na rok 2017 została opisana w sprawozdaniu z działalności SKOZK za rok 2016, natomiast w zakresie rozpatrzenia wniosków na rok 2018 opisana jest niżej w pkt 2.1 sprawozdania.

1.6 Biuro SKOZK

Za obsługę organizacyjną Zebrania Plenarnego, Prezydium, komisji problemowych, zespołów sterujących priorytetów operacyjnych i zespołów roboczych Komitetu, za przygotowywanie projektów uchwał, dokumentów i korespondencji SKOZK, a także za nabór i weryfikację formalną wniosków o dofinansowania z NFRZK odpowiadało **Biuro SKOZK** finansowane ze środków Kancelarii Prezydenta RP.

Pracami Biura kierował dyrektor **Maciej Wilamowski**. W Biurze zatrudnionych było na podstawie umowy o pracę 7 osób, w tym 1 osoba od 2 listopada 2017 roku na podstawie umowy o pracę na zastępstwo za osobę nieobecną w związku z macierzyństwem. Łącznie obsada kadrowa Biura według stanu z dnia 31 grudnia 2017 roku wynosiła nominalnie 6,05 (realnie: 5,05) etatu, w tym: 1 etat dyrektora Biura, 3,75 (realnie: 2,75) etatu pracowników prowadzących bezpośrednią obsługę administracyjną SKOZK, 0,9 etatu związanego z obsługą sekretariatu i 0,4 etatu związanego z obsługą księgową Biura.

Biuro prawidłowo realizowało zadania, które wynikają z *Regulaminu Biura SKOZK* i bieżących zaleceń władz Komitetu i kierownictwa Kancelarii Prezydenta RP. Dyrektor Biura brał udział z głosem doradczym w posiedzeniach komisji, zespołów sterujących i zespołów roboczych, a pracownicy Biura pełnili funkcje ich sekretarzy.

Biuro odpowiadało za weryfikację pod względem formalnym wpływających wniosków o dofinansowania z NFRZK, prowadziło w tym zakresie korespondencję z wnioskodawcami i sporządzało rejestry wniosków.

W roku 2017 Biura zorganizowało i obsłużyło 44 posiedzenia ciał kolegialnych SKOZK oraz przygotowało projekty 35 uchwał SKOZK i Prezydium SKOZK, w tym nowelizacje podstawowych dokumentów regulaminowych. Sekretariat Biura zarejestrował w 2017 roku łącznie z wnioskami o dofinansowania 3289 pism przychodzących i wychodzących (w 2016 roku – 3615, w 2015 roku – 3312).

Do zadań Biura SKOZK należała m.in. opieka nad skarbonami NFRZK. Dwie skarby zlokalizowane są od 1978 roku w Rynku Głównym i na Wawelu, trzecia od roku 2015 w terminalu Portu Lotniczego im. Jana Pawła II w Krakowie-Balicach. W grudniu 2017 roku udało się uruchomić czwartą skarbone, która dzięki uprzejmości ojców benedyktynów stała na zewnętrznym dziedzińcu opactwa w Tyńcu. Środki zgromadzone w skarbonach w całości zasilają rachunek bankowy NFRZK. Zbiórka przy pomocy skarbon

zarejestrowana jest jako zbiórka publiczna w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji pod nazwą „Na odnowę zabytków Krakowa – Narodowy Fundusz Rewaloryzacji Zabytków Krakowa” i numerem 2015/4227/OR. Rok 2017 był pierwszym od wielu lat rokiem, w którym nie doszło do ani jednej dewastacji lub próby włamania do skarboni. Łączny dochód ze skarboni w 2017 roku wyniósł 47.255,75 zł i był najwyższy w historii. Za opiekę nad skarbonami odpowiedzialna była **pani Anna Klasa-Kwiatkowska**, główny specjalista w Biurze SKOZK.

Dyrektor Biura zgodnie z poleceniami kierownictwa Kancelarii Prezydenta RP brał udział w Warszawie w posiedzeniach komisji sejmowych i senackich poświęconych projektowi ustawy budżetowej i sprawozdaniu z realizacji budżetu (3 stycznia, 20 czerwca, 7 lipca, 25 października, 23 listopada 2017 roku). Dyrektor Biura był także członkiem powołanego przez Prezydenta Miasta Krakowa zespołu opiniującego wnioski na rok 2017 o udzielenie dotacji celowej z budżetu Gminy Miejskiej Kraków z przeznaczeniem na prace przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Gminy Miejskiej Kraków i niestanowiących jej wyłącznej własności. Pozwoliło to na bieżącą koordynację decyzji podejmowanych przez Gminę i SKOZK w celu uniknięcia sytuacji, w której niektóre działania finansowe byłyby niepotrzebnie dublowane.

Działalność Biura SKOZK w zakresie informacji i edukacji opisana jest niżej w pkt 5.1 sprawozdania.

2. DZIAŁALNOŚĆ PROGRAMOWA I W ZAKRESIE OCENY REALIZACJI

2.1 Działalność zespołów sterujących priorytetów operacyjnych

Działanie **zespołów sterujących priorytetów operacyjnych** NFRZK służyło przygotowaniu materiałów do projektu planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa w roku 2018 ze środków NFRZK. Podstawą pracy zespołów były wnioski dysponentów zabytków o przyznanie dofinansowań z NFRZK, założenia ujęte w Uchwale Nr 11/2016 SKOZK z dnia 2 lipca 2016 roku w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa na lata 2016–2019 wraz z jej późniejszymi aktualizacjami oraz założenia strategiczne zapisane w dokumencie *Program i kierunki działania SKOZK*.

Łącznie do SKOZK do 14 marca 2018 roku wpłynęło **214 wniosków o przyznanie w roku 2018 dofinansowania**, z czego do rozpatrzenia zostało zakwalifikowanych **182**. W porównywalnych okresach lat poprzednich napłynęło: na rok 2017 – 264 (do rozpatrzenia 220), na rok 2016 - 327 (do rozpatrzenia 277), na rok 2015 – 314 (do rozpatrzenia 288).

Ze 182 wniosków podlegających rozpatrzeniu 11 wniosków dotyczyło projektów kluczowych objętych obowiązującymi promesami SKOZK i miało jedynie charakter techniczny – wnioski te nie podlegały ocenie zespołów sterujących. Z pozostałych 171 wniosków 4 wnioski interwencyjne wpłynęły po 1 stycznia 2018 roku w terminie uniemożliwiającym objęcie ich oceną przez zespoły sterujące. Tym samym ocenie przez zespoły w ramach priorytetów operacyjnych II–V poddanych zostało 167 wniosków.

Konkurs na rok 2018 był zatem drugim konkursem z rzędu, w którym wystąpił spadek ogólnej ilości wniosków. Było to zgodne z polityką SKOZK zmierzającą do zmniejszenia ilości napływających wniosków, przede wszystkim poprzez ograniczenia możliwości

ubiegania się dofinansowania o bardzo małej skali. Narzędziem tej polityki było wprowadzenie począwszy od naboru wniosków na rok 2017 (z zachowaniem wyjątków m.in. dla sytuacji awaryjnego zagrożenia zabytku) minimalnych progów kosztów netto zadań, dopiero powyżej których dopuszczalne jest wnioskowanie o środki NFRZK. Dla konkursu o dofinansowania na rok 2018 progi te zostały dodatkowo podniesione i wyniosły: w ramach priorytetu operacyjnego „II. Obiekty użyteczności publicznej” 250.000,00 zł, w ramach priorytetów operacyjnych „III. Obiekty sakralne” i „IV. Obiekty mieszkalne i usługowe” 150.000,00 zł, w ramach priorytetu operacyjnego „V. Kaplice grobowe, nagrobki, pomniki cmentarne i zespoły zieleni komponowanej” 10.000,00 zł dla obiektów cmentarnych lub ich grup oraz 150.000,00 zł dla zespołów zieleni komponowanej. Ponadto w porozumieniu ze SKOZK Zarząd Cmentarzy Komunalnych przyjął przy składaniu wniosków na rok 2018 dotyczących prac na cmentarzach zasadę łączenia obiektów w grupy. W rezultacie przy podobnej skali planowanych przedsięwzięć ZCK złożył do konkursu na 2018 rok 4 wnioski wobec 17 wniosków złożony do konkursu w roku poprzednim.

Zgodnie z wymogami § 19 ust. 3 *Zasad finansowania prac w obiektach zabytkowych ze środków NFRZK* Biuro SKOZK zobligowane było w przypadku stwierdzenia we wnioskach uchybień innych niż będące przesłanką do bezwzględnego zwrotu wniosku bez rozpatrzenia wzywać wnioskodawców do dokonania sprostowania lub uzupełnienia wniosku w terminie do 7 dni od otrzymania wezwania. Ogółem Biuro SKOZK przeprowadziło taką korespondencję w przypadku 101 wniosków, w których stwierdzono 182 różnego rodzaju uchybienia. Najczęściej popełniane przez wnioskujących błędy dotyczą: w **18%** przypadków – nieudokumentowania posiadania pozwoleń niezbędnych do realizacji zadań lub wystąpienia o wydanie takich pozwoleń, w **16%** przypadków – niepoprawnego lub niepełnego wypełnienia wniosków w zakresie informacji o pomocy *de minimis*, w **14%** przypadków – tytułów prawnych do nieruchomości, w **13%** przypadków – kwalifikowalności wydatków, w **10%** przypadków – informacji o odzyskiwalności podatku VAT, w **8%** przypadków – błędów rachunkowych.

Zespoły sterujące priorytetów operacyjnych NFRZK dokonywały oceny wniosków o dofinansowanie z NFRZK przedstawiając listy rankingowe wniosków i rekomendacje, w tym rekomendacje w sprawie przyznania na dane zadanie na wniosek beneficjenta dofinansowania z NFRZK w wysokości ponad 50% koniecznych nakładów. Podstawę pracy zespołów stanowił *Regulamin pracy zespołów sterujących priorytetów operacyjnych NFRZK* nadany Uchwałą Nr 12/2016 Prezydium SKOZK z dnia 2 lipca 2016 roku. Stosowane przez zespoły kryteria oceny punktowej określone są w uchwałach SKOZK o ustanowieniu wieloletnich prognoz finansowych NFRZK. Członkowie zespołów składają pisemne deklaracje bezstronności i poufności, a w przypadku powzięcia informacji o istnieniu okoliczności mogącej budzić uzasadnione wątpliwości co do ich bezstronności w – pisemne oświadczenia o wyłączeniu się w odpowiednim zakresie z czynności zespołu.

W związku z wprowadzonymi w połowie 2017 roku zmianami w zasadach przyznawania dofinansowań z NFRZK (wprowadzenie przedsięwzięć wieloletnich etapowanych) zespoły sterujące w ramach konkursu o dofinansowania na rok 2018 po raz pierwszy rozpatrywały równoległe wnioski dotyczące zadań jednorocznych i przedsięwzięć wieloletnich.

2.1.1 Działalność zespołu sterującego priorytetu operacyjnego „II. Obiekty użyteczności publicznej”

Zespół sterujący priorytetu operacyjnego „II. Obiekty użyteczności publicznej” w zakresie rozpatrzenia wniosków o przyznanie dofinansowań z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa do zadań realizowanych w roku 2018 i przedsięwzięć wieloletnich etapowanych realizowanych w latach 2018–2020 działał w składzie: **dr hab. Bogusław Krasnowolski – przewodniczący**, dr Zbigniew Beiersdorf, dr Beata Biedrońska-Słota, dr Stanisław Dziedzic, dr hab. Andrzej Gaczol, dr inż. arch. Jan Janczykowski – małopolski wojewódzki konserwator zabytków, inż. arch. Mikołaj Kornecki, dr hab. Roman Kozłowski, prof. dr hab. Zdzisław Noga, Tadeusz Prokopiuk, prof. dr hab. Jacek Purchla, Aldona Sudacka, prof. dr hab. Stanisław Waltoś, inż. arch. Jerzy Zbiegień – miejski konserwator zabytków.

W ramach priorytetu operacyjnego wpłynęło do SKOZK **70** wniosków. Biuro SKOZK po przeprowadzeniu weryfikacji wniosków (w tym pod kątem terminowości złożenia, poprawności, kompletności) zakwalifikowało do rozpatrzenia **58** wniosków (w tym 3 złożone w trybie interwencyjnym po 1 stycznia 2018 roku w terminach uniemożliwiających ocenę przez zespół sterujący), **9** wniosków z powodów formalnych zwrócono wnioskodawcom bez rozpatrzenia, a w **3** przypadkach wnioski zostały wycofane przez wnioskodawców.

Zespół odbył 3 posiedzenia poświęcone ocenie wniosków o dofinansowanie (18 grudnia 2017 roku, 11 stycznia, 12 marca 2018 roku).

Efektom prac zespołu sterującego są przyjęte 12 marca 2018 roku listy rankingowe wniosków o przyznanie w ramach priorytetu dofinansowań do zadań realizowanych w roku 2018 i przedsięwzięć wieloletnich etapowanych realizowanych w latach 2018–2020.

W grupie wniosków nieobjętych działaniem szczegółowym zespół rekomendował **18** zadań do uwzględnienia w planie rzeczowo-finansowym, **7** zadań na listę rezerwową, **18** zadaniom nie udzielił rekomendacji, w tym w 2 przypadkach z powodu wystąpienia okoliczności niepodlegających bezpośrednio ocenie w ramach przyjętych kryteriów punktacji.

W ramach listy rankingowej wniosków objętych działaniem „II.1 Twierdza Kraków” zespół rekomendował **8** zadań do ujęcia w planie i **4** zadaniom nie udzielił rekomendacji, w tym w 3 przypadkach z powodu wystąpienia okoliczności niepodlegających bezpośrednio ocenie w ramach przyjętych kryteriów punktacji.

2.1.2 Działalność zespołu sterującego priorytetu operacyjnego „III. Obiekty sakralne”

Zespół sterujący priorytetu operacyjnego „III. Obiekty sakralne” w zakresie rozpatrzenia wniosków o przyznanie dofinansowań z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa do zadań realizowanych w roku 2018 i przedsięwzięć wieloletnich etapowanych realizowanych w latach 2018–2020 działał w składzie: **dr hab. Bogusław Krasnowolski – przewodniczący**, dr hab. Wojciech Drelicharz, Joanna Hiżycka – główny inspektor w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Krakowie, prof. Grażyna Korpal, prof. dr

hab. Marcin Fabiański, prof. dr hab. Adam Małkiewicz, ks. dr Andrzej J. Nowobilski, Irena Palca, dr hab. Paweł Pencakowski, prof. Stanisław Rodziński, dr hab. Marek Walczak, ks. prof. dr hab. Jacek Urban, Emil Zaitz – członkowie. Prof. Stanisław Rodziński z powodów osobistych wyłączył się z prac zespołu.

W ramach priorytetu operacyjnego wpłynęło do SKOZK **47** wniosków. Biuro SKOZK po przeprowadzeniu weryfikacji wniosków (w tym pod kątem terminowości złożenia, poprawności, kompletności) zakwalifikowało do rozpatrzenia **44** wnioski, **2** wnioski z powodów formalnych zwrócono wnioskodawcy bez rozpatrzenia, w **1** przypadku wnioskodawca wycofał wniosek.

Zespół odbył 3 posiedzenia poświęcone ocenie wniosków o dofinansowanie (19 grudnia 2017 roku, 12 stycznia, 5 marca 2018 roku). Ponadto zespół dokonał 27 lutego 2018 roku wizytacji klasztoru Sióstr Klarysek w celu rozpoznania potrzeb konserwatorskich zgłoszonych we wniosku dotyczącym konserwacji wyposażenia chóru zakonnego w romańskim kościele św. Andrzeja.

Efektom pracy zespołu sterującego jest przyjęta 12 marca 2018 roku lista rankingowa wniosków o przyznanie w ramach priorytetu dofinansowań do zadań realizowanych w roku 2018 i przedsięwzięć wieloletnich etapowanych realizowanych w latach 2018–2020.

Zespół rekomendował **35** zadań do uwzględnienia w planie rzeczowo-finansowym, **6** zadań na listę rezerwową, a **3** zadaniom nie udzielił rekomendacji z powodu wystąpienia okoliczności niepodlegających bezpośrednio ocenie w ramach przyjętych kryteriów punktacji.

2.1.3 Działalność zespołu sterującego priorytetu operacyjnego „IV. Obiekty mieszkalne i usługowe”

Zespół sterujący priorytetu operacyjnego „IV. Obiekty mieszkalne i usługowe” w zakresie rozpatrzenia wniosków o przyznanie dofinansowań z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa do zadań realizowanych w roku 2018 i przedsięwzięć wieloletnich etapowanych realizowanych w latach 2018–2020 działał w składzie: **prof. dr hab. Jerzy Zdrada – przewodniczący**, dr Zbigniew Beiersdorf, dr hab. Monika Bogdanowska, dr Paweł Dettloff, dr inż. arch. Jan Janczykowski – małopolski wojewódzki konserwator zabytków, dr Waldemar Komorowski, doc. Andrzej Kurz, inż. arch. Krystyna Łyczakowska, Halina Rojkowska-Tasak, dr Andrzej Siwek, inż. arch. Janusz Smólski, dr inż. arch. Krzysztof Wielgus i Genowefa Zań-Ograbek – członkowie.

W ramach priorytetu operacyjnego wpłynęło do SKOZK **68** wniosków. Biuro SKOZK po przeprowadzeniu weryfikacji wniosków (w tym pod kątem terminowości złożenia, poprawności, kompletności) zakwalifikowało do rozpatrzenia **52** wnioski, **12** wniosków z powodów formalnych zwrócono wnioskodawcom bez rozpatrzenia, w **4** przypadkach wnioskodawcy wycofali wnioski.

Zespół odbył 2 posiedzenia poświęcone ocenie wniosków o dofinansowanie (1 lutego, 22 lutego 2018 roku).

Efektom prac zespołu sterującego są przyjęte 12 marca 2018 roku listy rankingowe wniosków o przyznanie w ramach priorytetu dofinansowań do zadań realizowanych w roku 2018 i przedsięwzięć wieloletnich etapowanych realizowanych w latach 2018–2020.

W grupie wniosków nieobjętych działaniami szczegółowymi zespół rekomendował **26** zadań do uwzględnienia w planie rzeczowo-finansowym, a **13** zadaniom nie udzielił rekomendacji, w tym w 4 przypadkach z powodu wystąpienia okoliczności niepodlegających bezpośrednio ocenie w ramach przyjętych kryteriów punktacji.

W ramach listy rankingowej wniosków objętych działaniem „IV.1 Drogi na Wawel” zespół rekomendował **10** zadań do ujęcia w planie, **1** zadanie na listę rezerwową, a **2** zadaniom nie udzielił rekomendacji.

2.1.4 Działalność zespołu sterującego priorytetu operacyjnego „V. Kaplice grobowe, nagrobki, pomniki cmentarne i zespoły zieleni komponowanej”

Zespół sterujący priorytetu operacyjnego „V. Kaplice grobowe, nagrobki, pomniki cmentarne i zespoły zieleni komponowanej” w zakresie rozpatrzenia wniosków o przyznanie dofinansowań z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa do zadań realizowanych w roku 2018 i przedsięwzięć wieloletnich etapowanych realizowanych w latach 2018–2020 działał w składzie: **prof. dr hab. Maria Dzielska – przewodnicząca**, Zofia Gołubiew, Michał Kozioł, Irena Palca, Waław Passowicz, dr hab. Mieczysław Rokosz, Liliana Sonik, dr hab. Marian Wołkowski-Wolski, Elżbieta Wyszynska – członkowie. Dr hab. Mieczysław Rokosz z powodów osobistych wyłączył się z prac zespołu.

W ramach priorytetu operacyjnego wpłynęło do SKOZK **18** wniosków. Biuro SKOZK po przeprowadzeniu weryfikacji wniosków (w tym pod kątem terminowości złożenia, poprawności, kompletności) zakwalifikowało **17** wniosków do rozpatrzenia (w tym 1 wniosek złożony w trybie interwencyjnym po 1 stycznia 2018 roku w terminie, który uniemożliwił poddanie go ocenie przez zespół sterujący), **1** wniosek z powodów formalnych zwrócono wnioskodawcy bez rozpatrzenia.

Zespół odbył 2 posiedzenia poświęcone ocenie wniosków o dofinansowania (18 stycznia, 20 lutego 2018 roku).

Efektom prac zespołu sterującego są przyjęte 12 marca 2017 roku listy rankingowe wniosków o przyznanie w ramach priorytetu dofinansowań do zadań realizowanych w roku 2018 i przedsięwzięć wieloletnich etapowanych realizowanych w latach 2018–2020. Ponadto w ramach wniosków obejmujących grupy obiektów cmentarnych zespół dokonał zbiektywizowanej oceny stopnia konieczności wykonania prac konserwatorskich dla każdego z obiektów i przekazał odpowiednie wnioski w trybie roboczym dyrektor WRZKiDN MUW. W ramach wniosków nieobjętych działaniami szczegółowymi zespół rekomendował **7** zadań do uwzględnienia w planie rzeczowo-finansowym, a **3** zadaniom nie udzielił rekomendacji.

W ramach listy rankingowej wniosków objętych działaniem „V.1 Cmentarz Rakowicki – księga historii Polski” zespół rekomendował **4** zadania do uwzględnienia w planie rzeczowo-finansowym, a **1** zadaniu nie udzielił rekomendacji

W ramach listy rankingowej wniosków objętych działaniem „IV.2 Stary Cmentarz Podgórski” zespół rekomendował do ujęcia w planie 1 zgłoszony wniosek zbiorczy.

2.2 Działalność Komisji Programowania i Oceny Realizacji

Zasadniczym zadaniem **Komisji Programowania i Oceny Realizacji** było czuwanie nad właściwą pod względem merytorycznym realizacją rocznego planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa.

W 2017 roku Komisja zebrała się na 9 posiedzeniach: 25 stycznia, 27 marca, 31 maja, 12 lipca, 7 września, 27 września, 13 października, 8 listopada i 8 grudnia. Pracom komisji przewodniczył **dr hab. Bogusław Krasnowolski**.

W 2017 roku przyjęty plan rzeczowo-finansowy korygowany był siedmiokrotnie. Propozycje korekt opracowywane przez ORZKiDN MUW (w czwartym kwartale przez WRZKiDN MUW) opiniowane były przez Komisję w zakresie wynikającym z tematyki jej działania, a następnie przedkładane Prezydium SKOZK do rozpatrzenia. Realizując regulaminowy obowiązek czuwania nad właściwym przebiegiem prac finansowanych z NFRZK, członkowie komisji w 2017 roku uczestniczyli w licznych komisjach typowania robót, przeglądu i oceny realizacji oraz odbiorów końcowych w poszczególnych obiektach. Dało to możliwość bieżącej kontroli przebiegu procesu inwestycyjnego oraz konsultacji wykonawców i inwestorów z ekspertami wchodzącymi w skład komisji.

27 września 2017 roku przedstawiciele Komisji spotkali się w siedzibie SKOZK z przedstawicielami zakonu cystersów i proboszczem parafii w Krakowie-Mogile w związku z niepokojącymi doniesieniami o pogarszającym się stanie drewnianego, późnośredniowiecznego kościoła św. Bartłomieja w Mogile. 12 stycznia 2018 roku, w związku z wnioskiem Polskiej Prowincji Zakonu Pijarów o poszerzenie zakresu projektu kluczowego NFRZK na lata 2017–2019 prowadzonego w krypcie kościoła Pijarów o prace związane z remontem generalnym kolegium Pijarów przy ul. Pijarskiej 2 członkowie Komisji wizytowali budynek Kolegium i zapoznali się z postępami prac przy odsłonięciu i częściowej rekonstrukcji malowideł z I połowy XVIII w. w krypcie kościoła.

2.3 Sprawa Domu im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

Szczególne miejsce w działalności programowej SKOZK w roku 2017 zajmował problem ulegającego od lat degradacji Domu im. Marszałka Józefa Piłsudskiego przy ul. Oleandry 2 / al. 3 Maja 7 – wotum narodowego wzniesionego w okresie międzywojennym dla upamiętnienia rozpoczęcia w tym miejscu 6 sierpnia 1914 roku przez Pierwszą Kompanię Kadrową walki zbrojnej o odzyskanie Niepodległości. SKOZK na wniosek Gminy Kraków wyraził w 2016 roku gotowość udzielenia Gminie daleko idącego wsparcia finansowego z NFRZK w przeprowadzeniu kompleksowego remontu budynku (do 85% pełnego kosztu remontu łącznie z wymianą i modernizacją infrastruktury technicznej). Niestety, z powodu niemożności osiągnięcia przez Gminę Kraków porozumienia z podmiotem zajmującym budynek, środki te nie mogły zostać wykorzystane i remont Domu im. Marszałka J. Piłsudskiego znalazł się jedynie na liście rezerwowej projektów kluczowych.

31 marca Zebranie Plenarne SKOZK wystosowało apel do Władz Państwowych i Samorządowych w sprawie przyspieszenia rozstrzygnięć kończących spór sądowy o niszczący zabytek. W wyniku apelu Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa-Krowodrzy Pani Sędzia Monika Krzanowska-Mars poinformowała Przewodniczącego SKOZK, że postępowania sądowe toczące się w sprawie budynku przy ul. Oleandry obejmuje swoim osobistym nadzorem.

W wyniku dyskusji prowadzonych na forum Prezydium SKOZK i informacji przekazanych przez członków Społecznego Komitetu będących muzealnikami na temat potencjalnego zagrożenia zbiorów prowadzonego w Domu przy ul. Oleandry niepublicznego Muzeum Czynu Niepodległościowego Przewodniczący SKOZK w dniu 5 grudnia 2017 roku zwrócił się listownie do Pana Wicepremiera prof. dr hab. Piotra Glińskiego, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, o przeprowadzenie kontroli w muzeum na podstawie przepisów ustawy o muzeach. W odpowiedzi Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego poinformowało o planie podjęcia takiej kontroli. Wedle informacji mediów kontrola rozpoczęła się w marcu 2018 roku.

2.4. Realizacja planu odnowy zabytków Krakowa na rok 2017 ze środków NFRZK

2.4.1 Założenia strategiczne

Podstawowe założenie strategiczne odnowy zabytków Krakowa w roku 2017 zawarte były w dokumencie *Program i kierunki działania Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa* (Uchwała Nr 7/2014 SKOZK z dn. 8 listopada 2014 roku z późniejszymi zmianami).

Zgodnie z tym dokumentem w doborze zadań do planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa ze środków NFRZK Komitet dokonywał oceny wartości proponowanych zadań pod kątem zabytkowej i historycznej wartości obiektu i jego wyposażenia, autentyzmu zabytkowej substancji i konstrukcji, stanu zachowania (przy priorytetowym traktowaniu zabytków szczególnie zagrożonych), możliwości współpracy z beneficjentem (preferując zadania realizowane przy znaczącym wkładzie finansowym inwestora), a także pod kątem stopnia zaawansowania prac, traktując preferencyjnie zadania kontynuowane.

Zarazem zgodnie z przyjętą strategią Komitet oceniał wnioskowane zadania także pod kątem rangi poszczególnych zabytków w ujętych hierarchicznie kompozycjach urbanistycznych, wśród których najwyższą wartość zachowują zespoły objęte wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO (Wawel; historyczne centrum Krakowa w obrębie Plant; Kazimierz i Stradom). Niższą wagę w tym kryterium przypisano pozostałym obszarom uznanym za pomniki historii (w zakresie wpisu na listę pomników historii dokonanego zarządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 1994 roku: terenom pomiędzy Plantami a drugą obwodnicą, osiemnastowiecznemu Podgórzu, dawnemu przedmieściu Wesola; ponadto w 2017 roku na listę pomników historii rozporządzeniami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wpisano klasztor Benedyktynów w Tyńcu i Kopiec Kościuszki wraz z otoczeniem), najniższą zaś wagę enklawom na obrzeżach miasta

związanym z dawnymi układami wiejskimi, relikdami wiejskiego krajobrazu, zespołami rezydencjonalnymi i sakralnymi oraz zespołami fortecznymi, a także wybitnymi realizacjami architektonicznymi XX wieku.

Przyjęte założenia strategiczne znalazły swoje odzwierciedlenie w zasadach oceny wniosków przez zespoły sterujące. W przypadku zadań związanych z zabytkowymi budynkami (priorytety II–IV), a także zespołów zieleni komponowanej (priorytet V) przedmiotem oceny eksperckiej (stanowiącej do 65% ogółu punktów możliwych do otrzymania przez wniosek) była wartość artystyczna, historyczna lub naukowa chroniona w ramach danego zadania (do 25% punktów), konieczność wykonania prac wynikająca ze stanu substancji zabytkowej (do 20% punktów) i ranga obiektu w układzie urbanistycznym (do 20% punktów). Dla tego ostatniego kryterium przyjęto zróżnicowane górne i dolne limity punktacji dla poszczególnych obszarów – przy zachowaniu preferencji dla Wawelu, Starego Miasta i Kazimierza, niższym dolnym limicie punktacji dla obszarów położonych poza obrębem wpisu na listę UNESCO, lecz w granicach pomników historii, oraz najniższym zakresie możliwej punktacji dla enklaw zabytkowych poza obszarami pomników historii. Oprócz oceny eksperckiej brano pod uwagę także obiektywną ocenę parametryczną wniosków (do 35% możliwych do otrzymania przez wniosek punktów, z czego 5% w przypadku objęcia obiektu finansowaniem z NFRZK w dwóch poprzednich latach oraz do 30% za zadeklarowany wkład własny – proporcjonalnie do jego wysokości).

Rok 2017 był pierwszym rokiem realizacji projektów kluczowych NFRZK. Zgodnie z przyjętą definicją za projekty kluczowe uznane być mogą „zadania realizowane w obiektach o szczególnym znaczeniu dla dziedzictwa narodowego, stanowiących pod względem artystycznym lub historycznym wybitne świadectwa zjawisk kulturowych i społecznych, wydarzeń i procesów historycznych istotnych dla historii Polski, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wpisujących tę historię w kontekst uniwersalny.” Cechą szczególną projektów kluczowych jest silniejsze niż w przypadku pozostałych zadań powiązanie działań konserwatorskich i restauratorskich z efektami w postaci rozwinięcia lub udoskonalenia funkcji zabytku związanych z propagowaniem dziedzictwa.

Rok 2017 był piątym rokiem realizacji planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa w podziale na priorytety i działania. Alokacje finansowe do poszczególnych priorytetów i działań ustalane były kwotowo w aktualizowanej na bieżąco wieloletniej prognozie finansowej NFRZK. W 2017 roku dofinansowania z NFRZK udzielane były w ramach następujących działań priorytetów i działań:

- **Priorytetu operacyjnego „I. Projekty kluczowe”**, obejmującego 11 strategicznych projektów przewidzianych do realizacji w latach 2017–2019;
- **Priorytetu operacyjnego „II. Obiekty użyteczności publicznej”**, zawierającego działanie: „II.1 Twierdza Kraków”;
- **Priorytetu operacyjnego „III. Obiekty sakralne”**;
- **Priorytetu operacyjnego „IV. Obiekty mieszkalne i usługowe”**, zawierającego działania: „IV.1 Drogi na Wawel” (o poszerzonym od 2016 roku zasięgu terytorialnym) i „IV.2 Podgórze” (prowadzone w roku 2017 po raz ostatni);

- **Priorytetu operacyjnego „V. Kaplice grobowe, nagrobki, pomniki cmentarne i zespoły zieleni komponowanej”** zawierającego działania: „V.1 Cmentarz Rakowicki – księga historii Polski” i „V.2 Stary Cmentarz Podgórski”.

Na zadania zrealizowane **na obszarach uznanych za pomniki historii** przeznaczono w 2017 roku z NFRZK **23.781.459,81 zł**, tj. **79,12%** ogółu wydatkowanych środków Funduszu. Z tej sumy 22.692.276,63 zł, tj. 75,50% ogółu wydatkowanych środków Funduszu przypadło na historyczne centrum miasta uznane za pomnik historii w 1994 roku (w latach poprzednich dla tego pomnika historii współczynnik ten wynosił: 2009 – 79,4%, 2010 – 88,8%, 2011 – 86,4%, 2012 – 83,6%, 2013 – 80,7%, 2014 – 82,12%, 2015 – 81,1%, 2016 – 70,2%). Tym samym udało się odwrócić rysujący się w perspektywie długoterminowej trend spadkowy w nakładach na jedyny do 2017 roku pomnik historii w granicach Krakowa, a podstawową przyczyną tego odwrócenia była znacząca koncentracja środków NFRZK na projektach kluczowych realizowanych w zdecydowanej większości na obszarze historycznego centrum miasta. Jednocześnie, począwszy od roku 2017, wskaźnik udziału nakładów na pomniki historii w ogólnych nakładach z Funduszu będzie uwzględniał poszerzenie listy pomników historii o dwa kolejne zespoły zabytkowe z obszaru Krakowa (opactwo Tynieckie i Kopiec Kościuszki wraz z otoczeniem).

Z kolei na zadania realizowane w centralnej części pomnika historii stanowiącej od 1978 roku przedmiot wpisu na **Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO** przeznaczono z NFRZK w 2017 roku kwotę **14.611.745,75 zł** tj. **48,61 %** ogółu wydatków (w latach poprzednich: 2009 – 53,2%, 2010 – 56,8%, 2011 – 57,3%, 2012 – 62,0%, 2013 – 64,0%, 2014 – 60,36%, 2015 – 52,6%, 2016 – 48,5%). Na obszarze wpisanym na listę UNESCO skoncentrowana była zatem blisko połowa nakładów NFRZK. Wskaźnik procentowy nakładów na przedmiot wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w roku 2017 był zatem bardzo zbliżony do analogicznego wskaźnika z roku 2016, co wskazuje na powstrzymanie występującej w tym zakresie od 2014 roku tendencji spadkowej. Podobnie jak w przypadku wskaźnika dla pomnika historii w granicach z 1994 roku efekt taki związany jest z koncentracją nakładów Funduszu na projektach kluczowych.

2.4.2 Osiągnięte rezultaty konserwatorskie

W roku 2017 zrealizowano przy udziale środków NFRZK **173 zadania w 120 obiektach zabytkowych** (w rozumieniu pozycji w rejestrze zabytków nieruchomych, tj. niezależnie od faktycznej liczby budowli objętych ochroną na podstawie wpisu). W stosunku do roku 2016 (216 zadań w 155 obiektach) i roku 2015 (204 zadania w 145 obiektach) nastąpił zatem spadek liczby zadań i obiektów, co było pochodną przyjętych założeń strategicznych zmierzających do koncentracji wydatków (wprowadzenie formuły projektów kluczowych, wprowadzenie minimalnych progów kosztowych warunkujących możliwość ubiegania się o środki NFRZK).

Do **najważniejszych rezultatów** prac konserwatorskich realizowanych w 2017 roku przy wykorzystaniu dofinansowań z NFRZK należy zaliczyć:

- w **kryptach archikatedry wawelskiej** konserwację sarkofagu króla Stanisława Leszczyńskiego, królowej Barbary Zapolyi, królowej Anny Austriaczki oraz dzieci króla Zygmunta III Wazy: Anny Maryi i Aleksandra Karola. Wykonane prace objęły

m.in. zastąpienie wtórnych metalowych konstrukcji nośnych sarkofagów nowymi, usunięcie produktów korozji, oczyszczenie dekoracji i rekonstrukcję brakujących detali;

- w **archikatedrze wawelskiej** prace konserwatorskie w nawie południowej, których rezultatem było odkrycie w zamurowanych dotychczas partiach przy wejściu do kaplicy Wazów pozostałości gotyckiego wystroju malarskiego katedry z I połowy XV wieku;
- w **bazylice Mariackiej** – w ramach kompleksowej konserwacji ołtarza Wita Stwosza – konserwację predelli, kwater skrzydeł nieruchomych i wybranych kwater skrzydeł ruchomych. Pracom konserwatorskim towarzyszyły dalsze badania, określające pierwotną kolorystykę wielu elementów ołtarza przemalowanych w okresie ostatnich 500 lat. Z przebiegiem prac przy dziele Wita Stwosza zapoznał się 31 maja 2017 roku Wiceprezes Rady Ministrów i Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego prof. dr hab. Piotr Gliński;
- w **kościel opactwa Benedyktynów w Tyńcu** – odsłonięcie i wstępne zabezpieczenie techniczne znanego dotąd jedynie ze źródeł archiwalnych wystroju malarskiego w kaplicy św. Scholastyki wykonanego w 1754 roku przez Andrzeja Radwańskiego;
- w **kamienicy własnej architekta Sławomira Odrzywolskiego przy ul. Studenckiej 13**, będącej w całości siedzibą Małopolskiego Oddziału Okręgowego Polskiego Czerwonego Krzyża – konserwację dekoracji sgraffitowej z motywami ornamentalnym i alegorycznymi na elewacji wzniesionej w 1885 roku budynku frontowego. W wyniku prac konserwatorskich przywrócono nie tylko pierwotną kolorystykę, ale dzięki wykorzystaniu źródeł ikonograficznych odtworzono także pierwotną kompozycję przekształconego silnie w latach powojennych sgraffito;
- w **drewnianym pawilonie dawnej strzelnicy garnizonowej austriackiej Twierdzy Kraków** przy ul. Królowej Jadwigi – zakończenie czteroletniego, współfinansowanego przez Gminę Miejską Kraków i NFRZK generalnego remontu obiektu. Uratowano zagrożony zniszczeniem, cenny pod względem artystycznym, pod wieloma względami unikatowy obiekt o historii wiążącej się między innymi z podejmowanymi przez społeczeństwo polskie przed wybuchem I wojny światowej przygotowaniem do zbrojnej walki o niepodległość.

W roku 2017 prowadzono przy udziale dofinansowań z NFRZK także działania w wielu innych obiektach zabytkowych.

W obrębie **Zamku Królewskiego na Wawelu** zakończono renowację bastei przy bramie Herbowej oraz przyległego odcinka muru. Konserwacji poddawano w ramach wieloletniego programu kolejne partie cennych tkanin obiciowych ze ścian kapitularki katedry wawelskiej.

W **historycznym centrum miasta** prowadzono prace w wielu zabytkowych budowlach świeckich i sakralnych. W **bazylice Mariackiej** niezależnie od konserwacji Ołtarza Wita Stwosza kontynuowano prace przy sterczynach wieńczących prezbiterium, likwidując stan awarii. W **Pałacu Spiskim** (Rynek Główny 34), w salach I piętra traktu tylnego poddano

konserwacji technicznej niedawno odkryte, pochodzące z wielu faz historycznego rozwoju tego zabytku malowidła ściennie, w tym najstarsze z epoki renesansu. Wystrój malarski tych sal dokumentuje historię tej części zabudowy przyrynkowej z okresu, gdy siedzibę miała tam oficyna drukarska Schedlów – jedna z najważniejszych w dziejach nowożytnej książki polskiej.

W zespole **ulicy Kanoniczej**, który był przedmiotem intensywnych działań rewaloryzacyjnych w latach 70., 80. i 90. zeszłego stulecia, wykonano prace zabezpieczające w obrębie eksponowanej na Wawel ściany południowej **Domu Jana Długosza** należącego do Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II. Niezależnie od prowadzonych prac SKOZK wystąpił w 2017 roku z apelem do władz miasta o usunięcie skutków przebudowy i podniesienia ul. Podzamcze w rejonie wylotu ul. Kanoniczej przez okupanta niemieckiego w okresie II wojny światowej. Obniżenie jezdni do poziomu historycznego usunęłoby jedną z głównych przyczyn zawilgocenia Domu Jana Długosza i przywróciłoby właściwe proporcje sylwetom zlokalizowanych w tej okolicy obiektów architektury, łącznie z samym Wawelem. W położonym także przy ul. Kanoniczej dawnym **Pałacu Biskupa Floriana z Mokrska**, mieszczącym obecnie Archiwum Ojca Świętego Jana Pawła II, wykonano I etap remontu konserwatorskiego elewacji renesansowego dziedzińca arkadowego. W nieodległym **Pałacu Górków** wyremontowano sień wjazdową i część komunikacyjną zachodniego skrzydła. W **Pałacu Biskupa Samuela Maciejowskiego**, siedzibie Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej, dokonano konserwacji malowideł ściennych w sali 101 na I piętrze i posadzki ceramicznej w sieni.

W **kościel Pijarów** zrealizowano I etap projektu kluczowego zmierzającego do odsłonięcia i rekonstrukcji pierwotnego, pochodzącego z I połowy XVIII, do niedawna w całości zamalowanego wystroju malarskiego dolnego kościoła. Prace przyniosły pełniejsze niż do tej pory rozpoznanie założeń ideowych wnętrza komponowanego architektonicznie na wzór rzymskich Scala Santa. Odsłonięte pozostałości wystroju malarskiego rokują na możliwie pełną rekonstrukcję malowideł uszkodzonych w XX wieku w wyniku rozproszania w ścianach instalacji technicznych bez odpowiedniego nadzoru konserwatorskiego. W **zespole klasztornym Dominikanów** w ramach projektu kluczowego prowadzono prace konserwatorskie i remontowe zmierzające do adaptacji pomieszczeń w najstarszych częściach klasztoru na Muzeum Polskiej Prowincji Dominikanów. Środkami NFRZK wsparło również ostatni etap remontu konserwatorskiego fasady **kościółka pw. św. św. Piotra i Pawła**. W ramach prac związanych z powstaniem **Panteonu Narodowego** kontynuowano prace zabezpieczające i niezbędne badania archeologiczne w obrębie wirydarza kościoła i relikwiarzy średniowiecznego muru. W **zespole klasztornym Klarysek** dokonano pełnej wymiany dachówkowego pokrycia dachu romańskiego kościoła św. Andrzeja, zabezpieczając wnętrze kościoła i jego bogaty wystrój malarski i rzeźbiarski przed ryzykiem zalewania wodami opadowymi. Finansowano także VII etap rozłożonej na lata konserwacji wyposażenia chóru na emporze kościoła św. Andrzeja, na które składa się wiele cennych obrazów, rzeźb, relikwiarzy i mebli gromadzonych przez klaryski w tym miejscu od kilku stuleci. Klasztor otrzymał ponadto wsparcie w działaniach zmierzających do zabezpieczenia przed zawilgoceniem pomieszczeń furty. W **zespole klasztornym SS. Bernardynek**, w oparciu o sporządzoną w roku 2016 ekspertyzę konstrukcyjną

przystąpiono do remontu zagrożonego muru ogrodzeniowego. W **zespole klasztornym Franciszkanów Konwentualnych** zrealizowano I etap projektu kluczowego obejmującego kompleksową konserwację średniowiecznych krużganków klasztornych. Celem trzyletniego projektu jest m.in. usunięcie problemów z zawilgoceniem tej części klasztoru, otwarcie całej przestrzeni – obecnie jedynie częściowo dostępnej – dla zwiedzających i wprowadzenie elementów infrastruktury pozwalających wykorzystywać wnętrze do organizowania przedsięwzięć kulturalnych. W klasztorze **Sióstr Prezentelek** wykonano I etap remontu elewacji frontowej, będący kontynuacją prowadzonych w roku poprzednim napraw konstrukcyjnych pękającego budynku. W **klasztorze Dominikanek „Na Gródku”** wykonano remont elewacji klasztoru od strony dziedzińca zewnętrznego. W budynku **plebanii Parafii św. Krzyża**, dającym poprzez swoją późnośredniowieczną formę wyobrażenie o wyglądzie XIV-wiecznego Krakowa, kontynuowano kompleksowe prace konserwatorskie i remontowe w średniowiecznych piwnicach przeznaczonych na cele muzealne.

Dla budynku dawnego **Arsenału Miejskiego oraz baszt Stolarskiej i Ciesielskiej** w ciągu średniowiecznej murów obronnych Krakowa w ramach I etapu projektu kluczowego wykonano pełną dokumentację projektową remontu generalnego. Na tej podstawie możliwe będzie przeprowadzenie w latach 2018–2019 prac konserwatorskich i remontowych w Arsenale i obu basztach, co przyspieszy powszechnie wyczekiwany, pełny powrót ekspozycji **Muzeum XX Czartoryskich** – obecnie już własności narodowej w strukturze Muzeum Narodowego w Krakowie – do historycznej siedziby tych zbiorów, obejmującej obok gmachu głównego przy ul. św. Jana 19 i tzw. Klasztoru właśnie zespół Arsenału. W **gmachu Polskiej Akademii Umiejętności** poddano kompleksowej konserwacji Aulę Małą z cennym wystrojem heraldycznym sklepienia wykonanym w 1866 roku przez Gustawa Lindquista na podstawie lipskiego wydania herbarza Niesieckiego i wyrażającym językiem heraldyki jedność znajdujących się pod zaborami ziem polskich. W **Collegium Novum UJ** wykonano remont konserwatorsko-budowlany reprezentacyjnego gabinetu rektora na I piętrze. W **Collegium Broscianum UJ**, czyli dawnym kolegium jezuickim przy ul. Grodzkiej, kontynuowano remont konserwatorski elewacji od strony dziedzińca. W **kamienicy „Pod Gruszką”** w narożniku Rynku Głównego (róg ul. Szczepańskiej i ul. Sławkowskiej) zakończono prace konserwatorskie w gabinecie Sali Fontany. W służącej za siedzibę Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa kamienicy przy **ul. św. Jana 12** przeprowadzono remont konserwatorski części piwnic i parteru. Zasłużone dla badań nad historią Krakowa i ochrony dziedzictwa stowarzyszenie zyskało dzięki temu nową przestrzeń przystosowaną do organizowania spotkań i przedsięwzięć kulturalnych.

Efektom działań prowadzonych w 2017 roku wyraźnie widocznym w pejzażu Krakowa jest pełna konserwacja wszystkich elewacji zewnętrznych modernistycznego gmachu **dawnej Komunalnej Kasy Oszczędności przy pl. Szczepańskim 5**. Działania konserwatorskie przy pokrytych grubą warstwą zanieczyszczeń elewacjach wykonanych ze szlachetnych tynków o niskiej odporności na ścieranie wymagały szczególnej pieczołowitości, dlatego prace prowadzone były m.in. pod społecznym nadzorem członków Komisji Programowania i Oceny Realizacji SKOZK, którzy wielokrotnie wizytowali ten obiekt w trakcie robót.

Kontynuowano remont konserwatorski elewacji (IV etap) w gmachu **Muzeum Archeologicznego** przy ul. Senackiej 3 – dawnym klasztorze Karmelitów, a następnie wężeniu św. Michała – usuwając ślady po spēkaniach konstrukcyjnych budynku.

W obrębie dawnego miasta Kazimierz wykonano kolejny etap remontu zawilgoconych piwnic dawnego **Ratusza miasta Kazimierza**, mieszczących magazyny eksponatów i zaplecze techniczne Muzeum Etnograficznego w Krakowie.

Kontynuowano także prace w zespołach kościelnych i klasztornych Kazimierza. W **kościelie Bożego Ciała** fundacji króla Kazimierza Wielkiego rozpoczęto realizację projektu kluczowego obejmującego pełną konserwację grupy ołtarzy. Niezależnie od projektu kluczowego zakończono rozpoczętą wcześniej konserwację ołtarza bocznego „Zdjęcie z krzyża”. Równolegle kontynuowano remont konserwatorski elewacji przyległych do kościoła zabudowań **klasztoru Kanoników Regularnych Laterańskich**. W **zespole klasztornym Ojców Paulinów „Na Skalce”** rozpoczęto awaryjną naprawę średniowiecznego muru obronnego dawnego miasta Kazimierza po tym, jak jego nieremontowany od lat fragment przy ul. Paulińskiej zawalił się. Wykonano także remont południowej elewacji kościoła paulińskiego oraz wykonano prace badawcze i przedprojektowe oraz wstępne zabezpieczenie reliktyw zabudowy gotyckiej po jego południowej stronie. W gotyckich krużgankach **klasztoru Augustianów** przy kościelie św. Katarzyny w trybie interwencyjnym sfinansowano zabezpieczenie pochodzącego z XIV wieku malowidła ściennego z przedstawieniem św. Augustyna, które znalazło się w stanie poważnego zagrożenia w wyniku pojawienia się wilgoci. W monumentalnym gmachu **Szpitala Bonifratrów** wzniesionego według projektu Teodora Talowskiego, jednego z najwybitniejszych architektów polskich przełomu XIX/XX wieku, wykonano remont konserwatorski kolejnych partii elewacji.

W obrębie dawnego kazimierskiego **Miasta Żydowskiego**, kontynuując prace na **Nowym Cmentarzu Żydowskim**, konserwacji poddano kolejne zespoły macew. W ramach projektu kluczowego realizowane były dalsze prace przy **synagodze Remuh** i na sąsiednim Cmentarzu Remuh. W **synagodze Tempel** kontynuowano wzmocnienie konstrukcji budynku.

W obrębie dawnego przedmieścia Stradom, w ramach prowadzonej od lat konserwacji kolejnych elementów wyposażenia wnętrza **kościelie Księży Misjonarzy** wykonano konserwację ołtarza św. Jana Nepomucena. W położony u stóp Wawelu **zespole klasztornym Bernardynów** rozpoczęto remont konserwatorski elewacji wirydarza.

W obrębie pozostałej, to jest położonej już poza obszarem wpisu na listę UNESCO, części historycznego centrum Krakowa uznanego w 1994 roku za pomnik historii przy udziale środków z NFRZK prowadzono w 2017 roku prace remontowe i konserwatorskie w wielu zespołach architektury świeckiej i sakralnej. W kościelie św. Teresy i św. Jana od Krzyża w **zespole klasztornym Sióstr Karmelitanek Bosych** przy ul. Kopernika 44 konserwacji poddano obrazy stanowiące historyczne, trwale związane z obiektem wyposażenie furty klasztornej. Kontynuowano prace przy dekoracji wnętrza wraz z uporządkowaniem instalacji elektrycznej w zakresie koniecznym dla konserwacji polichromii w **kościelie św. Mikołaja** przy ul. Kopernika. W wyniku prowadzonych od lat działań konserwatorskich, przywracających zamalowany w okresie powojennym historyzujący wystrój malarski,

diametralnie i na korzyść zmienił się wyraz estetyczny wnętrza tego średniowiecznego w swej genezie kościoła. W zespole klasztorным **Sióstr Wizytek** przy ul. Krowoderskiej, w którego wnętrzu w latach poprzednich konserwacji poddano polichromie i sztukaterie, w roku 2017 prace konserwatorskie objęły chór muzyczny z prospektem organowym. W zespole klasztorным **Sióstr Karmelitanek Bosych** przy ul. Łobzowskiej 40 przy udziale środków NFRZK zabezpieczono konstrukcyjne fragment muru oraz wykonano dokumentację projektową zabezpieczeń budynków klasztoru.

Kontynuowano działania konserwatorskie w położonych na obszarze **między Plantami a „drugą obwodnicą”** gmachach szkolnych z okresu autonomii galicyjskiej. Są to w większości zaprojektowane z wielkim rozmachem dzieła najwybitniejszych architektów krakowskich tamtej doby. Prace w grupie zabytków szkolnych z doby autonomii galicyjskiej objęły wykonane z zastosowaniem techniki cementu romańskiego elewacje frontowe dawnej **szkoły wydziałowej św. Jadwigi** przy ul. Loretańskiej 16 projektu Jana Zawiejskiego (obecnie Zespół Szkół Energetycznych), **szkołę** przy ul. Studenckiej 13 (obecnie XLII LO) oraz **dawną Akademię Handlową** (obecnie Zespół Szkół Ekonomicznych nr 1) przy ul. Kapucyńskiej 2, gdzie kontynuowano konserwację wystroju ścian klatki schodowej i korytarzy oraz odtworzono fragmenty ceramicznej posadzki w oparciu o historyczne wzory. W **dawnej Szkole Wydziałowej Żeńskiej św. Anny** przy ul. Topolowej 20/22 prowadzono konserwację zabytkowej stolarki wewnętrznej. W **najstarszej siedzibie Akademii Górniczej** przy ul. Krzemionki 11 (obecnie Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4) realizowano prace przy elewacjach i stolarce okiennej.

W 2017 roku dofinansowano ze środków NFRZK zakończenie remontu konserwatorskiego elewacji budynku więziennego (zakwaterowania osadzonych) wraz z izolacją w **zespole dawnego więzienia garnizonowego** z okresu autonomii galicyjskiej przy ul. Montelupich 7. Z uwagi na przepisy bezpieczeństwa i konieczność przeniesienia części osadzonych do innych zakładów penitencjarnych w interesie społecznym leżała koncentracja nakładów pozwalająca na zakończenie remontu w możliwie krótkim czasie.

Współfinansowano ze środków NFRZK remonty w zabytkowych budynkach zespołu szpitalno-klinicznego przy ulicy Kopernika, stanowiących materialny zapis rozwoju na ziemiach polskich medycyny jako dyscypliny uniwersyteckiej. W zespole tym kontynuowano prace przy izolacji fundamentów rozległego kompleksu budynków **Kliniki Neurologii, Neurochirurgii i Neurotraumatologii** przy ul. Botanicznej 3. Zakończono przedsięwzięcie obejmujące remont dachu i elewacji budynku **Katedry Historii Medycyny** przy ul. Kopernika 7F, gdzie wykonano remont dachu i rozpoczęto konserwację elewacji. W położonym przy **ul. Grzegórzeckiej 16** monumentalnym gmachu uniwersyteckim z okresu autonomii galicyjskiej noszącym historyczną nazwę „Collegium Medicum” kontynuowano remont konserwatorski elewacji pokrytej grubą warstwą zanieczyszczeń atmosferycznych. W ramach etapu przypadającego na rok 2017 zakonserwowano partie elewacji położone na wschód od ryzalitu środkowego.

W objętej obszarom pomnika historii części **dawnego miasta Podgórze** kontynuowano prace przy elewacjach **kościółka św. Józefa** oraz kontynuowano prace zabezpieczające partie fundamentowe i towarzyszące im badania archeologiczne w kościele **św. Benedykta na**

Wzgórzu Lasoty, poszerzając wiedzę o odkrytych niedawno najstarszych fragmentach murów świątyni, mogących pochodzić z XI wieku.

W grupie najcenniejszych zabytków położonych poza obszarem historycznego centrum miasta uznanym w 1994 roku za pomnik historii współfinansowano prace w użytkowanej przez Politechnikę Krakowską dawnej Szkole Podchorążych z pozostałościami wcześniejszego **Pałacu Królewskiego w Łobzowie**. W należącem do najwybitniejszych w skali ogólnopolskiej dzieł modernizmu międzywojennego budynku **Biblioteki Jagiellońskiej** projektu Wacława Krzyżanowskiego kontynuowano rekonstrukcję stolarki okiennej. W neogotyckim **kościółce Najświętszej Maryi Panny z Lourdes** zakończono rozpoczęte w roku poprzednim prace konserwatorskie przy polichromiach w prezbiterium. Dofinansowano I etap prac mających na celu zabezpieczenie znajdującego się w stanie awaryjnym dawnego spichlerza w użytkowanym przez Muzeum Archeologiczne zespole dworskim w Branicach. W kompleksie zabudowań klasztornych **Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia w Łagiewnikach**, głównym ośrodku mającego zasięg globalny kultu Bożego Miłosierdzia, prowadzono ciąg dalszy remontu konserwatorskiego elewacji skrzydła południowego. W kościele parafialnym **pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Bieżanowie** kontynuowano konserwację wnętrza.

W obrębie najcenniejszych **enklaw zabytkowych poza historycznym centrum miasta Krakowa** rozpoczęto remont konserwatorski prezbiterium wczesnobarokowego **kościółka klasztornego Kamedułów na Bielanach**. Ponadto w zespole tym kontynuowano remont generalny babinca (V etap). W **opactwie Benedyktynów w Tyńcu** niezależne od wspomnianego wyżej odkrycia w kaplicy św. Scholastyki malowideł z połowy XVIII wieku kontynuowano ratunkową konserwację pozostałości barokowego wystroju kościoła. W **Opactwie Cystersów w Mogile** kontynuowano konserwację wystroju wnętrza kościoła – prace w nawie głównej. Jednocześnie rozpoczęto przy udziale środków europejskich i środków NFRZK wydatkowych w formule projektu kluczowego szeroko zakrojone prace remontowe i konserwatorskie w budynku dawnego Pałacu Opata i Przeoratu, których celem jest adaptacja wnętrza na siedzibę Muzeum Cystersów.

W sięgającym początkami XVI wieku **zespole dawnego dworku biskupów krakowskich na Białym Prądniku** wykonano remont bramy wjazdowej i ogrodzenia. W należącem do Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych, pełniącym funkcje muzealne **dworku Jana Matejki** w dawnej wsi Krzesławice (dziś część Nowej Huty) współfinansowano niezbędną wymianę pokrycia gontowego dachu. Środki NFRZK wspomogły remont elewacji **zespołu dawnego hangaru lotniczego przy ul. I. Stella-Sawickiego**, cennego zabytku polskiej myśli inżynierskiej, pozostającego w dyspozycji Muzeum Inżynierii Miejskiej. Dla zabytkowego zespołu dawnego lotniska Kraków Rakowice-Czyżyny, siedziby **Muzeum Lotnictwa Polskiego**, przygotowano projekt rewaloryzacji i integracji zespołu zabytkowego. W 2017 roku udało się zakończyć remont konserwatorski należącej do Uniwersytetu Jagiellońskiego **willi Adolfa Szyszko-Bohusza** w Przegorzalach

Rok 2017 był piątym rokiem realizacji działania „II.1 Twierdza Kraków”. Rewaloryzację dzieł obronnych wybitnego zabytku architektury militarnej – austriackiej **Twierdzy Kraków** (głównie z drugiej połowy XIX wieku) prowadzono we współpracy z

właścicielami i użytkownikami zdolnymi zapewnić poszczególnym obiektom współczesne funkcje.

W roku 2017 kontynuowano prace w **Forcie nr 2 „Kościuszko”** u stóp Kopca Kościuszki. Rozpoczęto finansowanie z NFRZK prowadzonego przy udziale środków europejskich przez Komitet Kopca Kościuszki projektu kluczowego przewidującego kompleksowy remont bastionu V i utworzenie w nim muzeum poświęconego Tadeuszowi Kościuszce. W zachodniej części fortu dotkniętej po II wojnie światowej wyburzeniami kontynuowano prace porządkowe i budowlane zmierzające do zagospodarowania terenu z przeznaczeniem na park. Wsparto także remont konserwatorski elewacji koszar szyjowych, kaponiery północnej i kurtyn III–IV będący kontynuacją prac w części fortu zajmowanej przez Radio RMF. Wykonano także dokumentacje projektowe niezbędne do przeprowadzenia remontów mniejszych dzieł obronnych na przedpolach fortu.

W **Forcie nr 49 „Krzesławice”**, siedzibie Młodzieżowego Domu Kultury, a zarazem miejscu masowych egzekucji z okresu II wojny światowej prowadzono remont kaponiery wschodniej. W znajdującym się jeszcze do niedawna w stanie otwartej ruiny **Forcie nr 52 „Borek”** kontynuowano przy znaczącym zaangażowaniu Gminy Miejskiej Kraków generalny remont i adaptację obiektu dla potrzeb dzielnicowego domu kultury. Dla **Fortu nr 49 ½ „Mogila”** wykonano niezbędny projekt odwodnienia deszczowego. W **Forcie 52 ½ S „Skotniki” („Sidzina”)**, silnie zdegradowanym pustostanie przejętym w użytkowanie z myślą o rewaloryzacji przez Fundację Hipoterapia – Na Rzecz Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych, kontynuowano zabezpieczanie przed wilgocią dawnego bloku koszarowego oraz prowadzono pod ścisłym nadzorem Miejskiego Konserwatora Zabytków prace wstępnie porządkujące zaniedbany od dziesięcioleci zespół fortecznej zieleni komponowanej. W **Forcie 51 ½ „Swoszowice”** zagospodarowanym przez Fundację Gloria Fortibus na cele Muzeum Spraw Wojskowych wykonano I etap konserwacji muru oporowego i skarpy zapola, odtworzono zachodnią część galerii strzeleckiej i poprzez przygotowanie dokumentacji projektowej otwarto perspektywę odtworzenia w przyszłości baterii polowej z szańcem.

Kontynuowano prace w rozległym **zespole szpitalnym miasta-ogrodu w Krakowie-Kobierzynie**, gdzie wykonano remont elewacji i dachu **budynku nr 16**, remont elewacji **budynku nr 2B** oraz rozpoczęto remont elewacji **budynku nr 4A**.

W 2017 roku Społeczny Komitet intensywnie wspierał działania prywatnych inwestorów, którzy podjęli trud ratowania cennych obiektów zabytkowych będących w ich posiadaniu. W **Pałacu Spiskim** przy Rynku Głównym 34 oprócz wspomnianego wyżej odsłonięcia malowideł ściennych w salach na I piętrze przeprowadzono przedprojektowe badania architektoniczne pozwalające ustalić chronologię powstania i przekształceń najstarszych, dziś już w całości podziemnych partii obiektu.

Prace w obiektach mieszkalnych i usługowych w znacznej mierze były związane z remontami elewacji i renowacją lub rekonstrukcją stolarek w krakowskich zabytkowych kamienicach. Prace w tym zakresie prowadzone były m.in. w sąsiadującym z Muzeum XX Czartoryskich dawnym Pałacu Lubomirskich przy **ul. św. Jana 15**, w kamienicach przy **ul. Brackiej 8**, **ul. Brackiej 11**, **Małym Rynku 2**, **św. Tomasza 4**, **ul. Poselskiej 15**, **ul. Westerplatte 2**, **ul. Radziwiłowskiej 8**, **ul. Czystej 1**, **ul. Szujskiego 9**, **ul. Karmelickiej**

46, ul. Stradomskiej 3, ul. Piłsudskiego 38. We wnętrzach zaprojektowanej przez Teodora Talowskiego kamienicy przy **ul. św. Jana 3** w związku z koniecznością naprawy stropów wsparto środkami NFRZK konserwację bogatych sztukaterii.

W narożnym domu przy **ul. Stradomskiej 18 / ul. Dietla 44** dofinansowano remont konserwatorski elewacji reprezentacyjnego dziedzińca z loggiami. W piwnicach kamienicy przy **ul. Gołębiej 5 / ul. Wiślniej 6** kontynuowano konserwację wątków ceglanych i podbijanie fundamentów. W wymagającym pilnie generalnego remontu dworku „**Kossakówka**” przy pl. Kossaka 4, od 1869 roku siedzibie kilku pokoleń rodziny Kossaków (w tym malarzy Juliusza, Wojciecha i Jerzego), zakończono remont dachu i stropów poddasza oraz podbito fundamenty. Dofinansowano także sporządzenie projektu konserwatorskiego dalszej rewaloryzacji „**Kossakówki**”, opartego na badaniach historycznych i stratygraficznych, na konieczność przeprowadzenia których od dawna zwracały uwagę środowiska konserwatorskie.

W grupie zabytków doby międzywojennej kontynuowane były prace w **Domu pracowników Pocztovej Kasy Oszczędności** – modernistycznym zespole mieszkaniowym projektu Adolfa Szyszko-Bohusza przy ul. Zybkiewicza 5, gdzie wykonano remont fragmentu elewacji frontowej obejmującego reprezentacyjny wjazd do budynku z monumentalną kolumnadą.

SKOZK drugi rok realizował działanie „**V.1 Cmentarz Rakowicki – księga historii Polski**” w ramach którego podjęto renowację 24 nagrobków, grobowców i pomników nagrobnych osób wybitnie zasłużonych dla historii i kultury narodowej. Na szczególną uwagę zasługuje rozpoczęcie remontu znajdującego się w katastrofalnym stanie, monumentalnego grobowca rodziny Teichmannów, w którym spoczywa zmarły w 1895 roku wybitny uczony, anatom, odkrywca kryształków heminy, rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Ludwik Teichmann.

W ramach realizowanego piąty rok z rzędu odrębnego działania „**V.2 Stary Cmentarz Podgórski**” odnowiono 16 grobowców i pomników nagrobnych na tym najstarszym w Krakowie cmentarzu komunalnym, którego początki sięgają schyłku XVIII wieku.

3. DZIAŁANOŚĆ FINANSOWA

Jednym z zadań SKOZK pozostaje troska o zapewnienie wpływu środków na NFRZK oraz społeczna kontrola prawidłowego i efektywnego ich wykorzystania. Pieczę nad działalnością Komitetu w tym zakresie sprawowała przede wszystkim Komisja Finansowa SKOZK pracująca w roku 2017 pod kierunkiem **prof. dr hab. Jerzego Zdrady**. Obsługę finansową NFRZK zgodnie z ustawą z dnia 18 kwietnia 1985 roku o NFRZK zapewniał w 2017 roku Wojewoda Małopolski.

W 2017 roku Komisja Finansowa odbyła 8 posiedzeń w dniach: 25 stycznia, 27 marca, 6 czerwca, 13 lipca, 8 września, 13 października, 9 listopada i 7 grudnia.

Zasadniczym zadaniem Komisji było dbanie o prawidłowy przebieg finansowania procesu rewaloryzacji zabytków Krakowa, opiniowanie niezbędnych korekt planu rzeczowo-finansowego zapewniających pełne wykorzystanie limitów, wypracowywanie opinii, analiz

i ocen dla potrzeb Prezydium i Zebrania Plenarnego SKOZK. Sprawując kontrolę finansową nad realizacją planu rzeczowo-finansowego Komisja Finansowa co kwartał analizowała przedkładane przez ORZKiDN MUW (od czwartego kwartału WRZKiDN MUW) informacje o stanie zaawansowania finansowego planu oraz proponowanych korektach.

Wpływy do NFRZK wyniosły w 2017 roku **30.281.383,26 zł**, na którą to sumę złożył się m.in. stan środków na dzień 1 stycznia 2017 roku w wysokości **182.061,15 zł** oraz dotacja z budżetu państwa przekazana za pośrednictwem Kancelarii Prezydenta RP w wysokości **30.000.000,00 zł**. Wydatki z NFRZK na prace w obiektach zabytkowych ujętych w rocznym planie rzeczowo-finansowym odnowy zabytków Krakowa wyniosły 30.057.215,68 zł, co stanowiło 99,78% łącznej kwoty dofinansowań przyznanych w planie rzeczowo-finansowym. Stan środków na rachunku NFRZK na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniósł **224.167,58 zł**.

W celu zapewnienia optymalnego wykorzystania środków finansowych NFRZK, w odpowiedzi na wnioski beneficjentów i propozycje przedłożone przez ORZKiDN MUW (od czwartego kwartału WRZKiDN MUW), poparte opiniami komisji problemowych SKOZK, przeprowadzono w 2017 roku **7 korekt** planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa. Z uwagi na powiązanie zapisów planu rzeczowo-finansowego z kosztami poszczególnych zadań przyjętymi na podstawie przedłożonych przez beneficjentów wstępnych kosztorysów oraz ich późniejsze uściślanie w toku realizacji planu w oparciu o faktyczne koszty, szczegółowe przedstawienie dokonanych w trakcie roku zmian w planie rzeczowo-finansowym wykracza poza ramy niniejszego sprawozdania. Informacje o korektach znajdują się w odpowiednich uchwałach Prezydium SKOZK opublikowanych w Biuletynie Informacji Publicznej (<http://bip.skoz.pl/kategoria/uchwaly-prezydium-skoz-2017>).

Tytułem ogólnej informacji odnotować należy, że **pierwszej** korekty planu rzeczowo-finansowego dokonano 28 kwietnia (Uchwała Nr 7/2017 Prezydium SKOZK). Zmniejszono wówczas przyznane limity dofinansowań dla 2 zadań o łączną kwotę 1.739,38 zł; skreślono z planu 2 zadania z limitem dofinansowań w kwocie 135.000,00 zł; wprowadzono do planu rzeczowo-finansowego 2 nowe zadania z limitami dofinansowań w łącznej kwocie 743.499,02 zł; zwiększono limit dofinansowań dla 4 zadań o łączną kwotę 248.882,98 zł, a rezerwę funduszu zmniejszono o 112.143,60 zł.

Drugiej korekty planu rzeczowo-finansowego dokonano 7 czerwca (Uchwała Nr 9/2017 Prezydium SKOZK). Zmniejszono przyznane limity dofinansowań dla 10 zadań o łączną kwotę 826.808,91 zł; wprowadzono do planu rzeczowo-finansowego 5 nowych zadań z limitami dofinansowań w łącznej kwocie 454.187,43 zł; zwiększono limit dofinansowań dla 2 zadań o łączną kwotę 326.546,62 zł, a rezerwę funduszu zwiększono o 21.472,53 zł.

Trzeciej korekty planu rzeczowo-finansowego dokonano 14 lipca (Uchwała Nr 13/2017 Prezydium SKOZK). Zmniejszono przyznane limity dofinansowań dla 31 zadań o łączną kwotę 391.273,39 zł; skreślono z planu 3 zadania z limitem dofinansowań w kwocie 433.684,47 zł; wprowadzono do planu rzeczowo-finansowego 6 nowych zadań z limitami dofinansowań w łącznej kwocie 453.952,09 zł; zwiększono limit dofinansowań dla 10 zadań o łączną kwotę 422.839,49 zł, a rezerwę funduszu zmniejszono o 42.444,16 zł.

Czwartej korekty planu rzeczowo-finansowego dokonano 12 września (Uchwała Nr 16/2017 Prezydium SKOZK). Zmniejszono przyznane limity dofinansowań dla 55 zadań o łączną kwotę 1.816.884,97 zł; skreślono z planu 6 zadań z limitem dofinansowań w kwocie 750.704,03 zł; wprowadzono do planu rzeczowo-finansowego 9 nowych zadań z limitami dofinansowań w łącznej kwocie 871.928,11 zł; zwiększono limit dofinansowań dla 16 zadań o łączną kwotę 1.637.990,93 zł, a rezerwę funduszu zwiększono o 57.669,96 zł.

Piątej korekty planu rzeczowo-finansowego dokonano 16 października (Uchwała Nr 22/2017 Prezydium SKOZK). Zmniejszono przyznane limity dofinansowań dla 14 zadań o łączną kwotę 700.940,18 zł; skreślono z planu 2 zadania z limitem dofinansowań w kwocie 553.463,21 zł; wprowadzono do planu rzeczowo-finansowego 3 nowe zadania z limitami dofinansowań w łącznej kwocie 120.681,27 zł; zwiększono limit dofinansowań dla 12 zadań o łączną kwotę 1.091.252,40 zł, a rezerwę funduszu zwiększono o 42.469,72 zł.

Szóstej korekty planu rzeczowo-finansowego dokonano 10 listopada (Uchwała Nr 25/2017 Prezydium SKOZK). Zmniejszono przyznane limity dofinansowań dla 13 zadań o łączną kwotę 78.388,61 zł; skreślono z planu 1 zadanie z limitem dofinansowania w kwocie 76.500,00 zł; zwiększono limit dofinansowań dla 4 zadań o łączną kwotę 124.155,10 zł, a rezerwę funduszu zwiększono o 57.733,51 zł.

Siódmej korekty planu rzeczowo-finansowego dokonano 8 grudnia (Uchwała Nr 27/2017 Prezydium SKOZK). Zmniejszono wówczas przyznane limity dofinansowań dla 7 zadań o łączną kwotę 41.506,73 zł; skreślono z planu 1 zadanie z limitem dofinansowania w kwocie 26.651,25 zł; zwiększono limit dofinansowań dla 2 zadań o łączną kwotę 75.319,67 zł, a rezerwę funduszu zwiększono o 7.161,69 zł.

Istotnym czynnikiem brany pod uwagę zarówno na etapie planowania wydatków NFRZK w roku 2017, jak i w ramach kolejnych korekt planu był udział wkładów własnych beneficjentów w koszcie realizacji zadań. W momencie uchwalania planu rzeczowo-finansowego na rok 2017 stosunek dofinansowań z NFRZK do wkładów własnych beneficjentów w kosztach realizacji całości planu wynosił jak 58,91 : 41,09 (kwotowo: 30.113.908,32 zł do 21.008.504,22 zł). W porównaniu z rokiem poprzednim przyjęty plan zakładał zatem wzrost udziału procentowego środków NFRZK w ogólnej wartości objętych planem zadań (z 48,62 % w roku 2016 do wspomnianych 58,91% w roku 2017). Ostatecznie w toku realizacji planu uzyskano w roku 2017 **proporcje dofinansowań z NFRZK do wkładów własnych beneficjentów w zadania objęte dofinansowaniem jak 55,84 : 44,16** (kwotowo: 30.057.215,68zł do 23.768.938,58 zł). Znaczy to, że do każdej złotówki pochodzącej z NFRZK beneficjenci dołożyli średnio w celu pokrycia kosztów zakontraktowanych prac 0,79 zł (w roku 2016 – 0,96 zł). Spadek tego współczynnika w porównaniu z rokiem poprzednim wynikał z przyjęcia w 2017 roku zasady koncentracji środków Funduszu na projektach kluczowych, które zgodnie z przyjętymi założeniami strategicznymi cechować się mają wyższym niż w przypadku zadań jednorocznych udziałem środków NFRZK w ogólnej wartości prac.

Zarazem oprócz kwoty 23.768.938,58 zł udziału środków własnych beneficjentów w kosztach realizacji zadań objętych planem NFRZK wykazano na podstawie pisemnych sprawozdań przedłożonych przez beneficjentów NFRZK, że na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane w obiektach objętych w 2017 roku dofinansowaniami z

NFRZK beneficjenci NFRZK przeznaczyci poza zadaniami ujętymi w planie dodatkowo 30 929 341,48 zł (w porównaniu do 22.867.828,35 zł w roku 2016).

Tym samym **łącznie nakłady beneficjentów funduszu** na prace w obiektach ujętych w planie wyniosły w 2017 roku: 23.768.938,58 zł + 30 929 341,48 zł = **54.698.280,06 zł**, a **stosunek nakładów z NFRZK do ogółu nakładów beneficjentów wyniósł:**

1 : 1,82

co było **najwyższym wynikiem w okresie ostatnich 8 lat** i podtrzymało występującą w tym zakresie nieprzerwanie od 2012 roku tendencję wzrostową (w roku 2010 współczynnik ten wynosił 1,41, w 2011 – 0,81, w 2012 – 1,24, 2013 – 1,43, 2014 – 1,63, 2015 – 1,67, 2016 – 1,72). Zarazem ogólna wartość udokumentowanych prac we wszystkich obiektach objętych w 2017 roku dofinansowaniami z NFRZK wyniosła 84.755.495,74 zł.

Wzorem lat ubiegłych Przewodniczący SKOZK prof. dr hab. Franciszek Ziejka, Wojewoda Małopolski Piotr Ćwik i Prezydent Krakowa prof. dr hab. Jacek Majchrowski 17 lipca 2017 roku wystąpili do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy z prośbą o podjęcie starań o uzyskanie w 2018 roku za pośrednictwem Kancelarii Prezydenta RP dotacji z budżetu państwa do NFRZK w wysokości 40.000.000,00 zł. Wystąpienie zawierało informację o założeniach strategicznych odnowy zabytków Krakowa i podjętych projektach kluczowych na lata 2017–2019. Kancelaria Prezydenta RP wystąpiła o umieszczenie w projekcie budżetu państwa na rok 2018 dotacji do NFRZK w wysokości 30.000.000,00 zł, to jest na poziomie roku poprzedniego.

4. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

W związku z wymogami stawianymi przez przepisy z zakresu prawa finansów publicznych podmioty zaangażowane w przekazywanie i wydatkowanie dotacji z budżetu państwa do NFRZK prowadzą działania w zakresie kontroli i nadzoru nad wykorzystaniem środków budżetowych. W celu koordynacji tych działań zostało zawarte *Porozumienie z dnia 24 czerwca 2016 roku w sprawie współpracy za zakresie nadzoru i kontroli nad wykorzystaniem dotacji z budżetu państwa w ramach Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa*, którego stronami są Kancelaria Prezydenta RP, SKOZK i Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

Na podstawie porozumienia Małopolski Urząd Wojewódzki opracował i przedstawił w roku 2017 do konsultacji pozostałym stronom plan kontroli wykorzystania środków NFRZK. Na podstawie planu przeprowadzone zostały w 2017 roku na terenie poszczególnych obiektów zabytkowych kontrole, które obejmowały sprawdzenie poprawności rozliczenia otrzymanych dofinansowań i utrzymania przez beneficjenta zasady 5-letniej trwałości konserwatorskiej projektu. We wszystkich kontrolach udział wzięli pracownicy Biura SKOZK, a w części także osoby oddelegowane przez Kancelarię Prezydenta RP z Warszawy. Kontrole w 2017 roku dotyczyły: Prałatówki Parafii Mariackiej przy pl. Mariackim 4 (21 marca), Pałacu „Pod Krzysztofory” (7 czerwca), Fort 2 „Kościuszko” – Komitetu Kopca Kościuszki (12 czerwca), Pałacu Sztuki – Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych (19 czerwca), siedziby PTG „Sokół” przy ul. Piłsudskiego 27 (26 czerwca), klasztoru Dominikanów (12 września), Oddziału Klinicznego Kliniki Endokrynologii przy

ul. Kopernika 17 (26 września), dawnej Zajezdni Tramwajowej przy ul. Św. Wawrzyńca 15 – Muzeum Inżynierii Miejskiej (25 października), Oddziału Klinicznego Kliniki Neurologii, Neurochirurgii i Neurotraumatologii przy ul. Botaniczna 3 (8 listopada) i Collegium Philologicum Uniwersytetu Jagiellońskiego przy ul. Gołębiej 20 (22 listopada)

Małopolski Urząd Wojewódzki przekazał protokoły z kontroli pozostałym stronom porozumienia z 24 czerwca 2016 roku. W wyniku przeprowadzonych w 2017 roku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA I EDUKACYJNA

5.1 Działania Biura SKOZK

Biuro SKOZK aktualizowano internetowy Biuletyn Informacji Publicznej SKOZK (**bip.skoz.pl**), a na głównej stronie witryny internetowej **www.skoz.pl** publikowało informacje o przebiegu najważniejszych prac konserwatorskich i innych wydarzeniach związanych z działalnością SKOZK wraz z ich dokumentacją fotograficzną. W Biuletynie Informacji Publicznej publikowane były uchwały organów SKOZK, aktualizowany na bieżąco po korektach plan rzeczowo-finansowy odnowy zabytków Krakowa ze środków NFRZK i w podobny sposób aktualizowana wieloletnia prognoza finansowa NFRZK. Dodatkowo w 2017 roku Biuro SKOZK wprowadziło do Biuletynu Informacji Publicznej komplet archiwalnych sprawozdań rocznych z realizacji planów odnowy zabytków Krakowa od sprawozdania za rok 1990.

Komunikaty bieżące, ciekawostki związane z pracami konserwatorskimi i inne informacje o lżejszym charakterze publikowano w serwisie **Facebook**, w ramach profilu Komitetu prowadzonego przez pracownika Biura SKOZK dr Artura Chojnackiego (łącznie w 2017 roku 45 materiałów tekstowo-zdjęciowych i udostępnień). Profil ten między 28 marca 2017 roku a 14 marca 2018 roku zwiększył liczbę stałych obserwatorów z 1828 do 2098. W ramach serwisu Facebook nie prowadzono działań płatnych. Biuro zleciło opracowanie i umieściło w internecie materiał filmowy dokumentujący odbiór 12 grudnia 2017 roku w podziemiach katedry wawelskiej prac konserwatorskich przy grupie sarkofagów królewskich. Pochodzące z różnych lat filmy o działalności SKOZK, w tym o odnowie najważniejszych zabytków Krakowa, w ramach prowadzonego przez Biuro profilu Komitetu w serwisie filmowym **YouTube** między 28 marca 2017 roku a 14 marca 2018 roku obejrzało 5.475 widzów, a od chwili uruchomienia profilu w styczniu 2010 roku do 14 marca 2018 roku – 89.771 widzów.

Biuro SKOZK kontynuowało w roku 2017 rozpoczętą sześć lat wcześniej współpracę z Biblioteką Kraków w ramach **projektu edukacyjnego „Nasz zabytkowy Kraków”** – cyklu lekcji dla uczniów szkół z terenu Krakowa na temat krakowskich zabytków i ich odnowy. W 2017 roku posiadający uprawnienia pedagogiczne pracownik Biura SKOZK dr Artur Chojnacki przeprowadził 23 lekcje w filiach Biblioteki Kraków. W zajęciach tych wzięło udział około 300 uczniów. Podobnie jak w latach ubiegłych gotowe scenariusze lekcji w trzech blokach tematycznych przeznaczonych dla różnych grup wiekowych („Co to jest zabytek?”, „Wyjątkowość krakowskich zabytków”, „Zagrożenia dla krakowskich zabytków”) udostępnione są nauczycielom wraz z towarzyszącymi prezentacjami multimedialnymi do pobrania na stronie internetowej SKOZK.

Biuro SKOZK realizowało także wnioski o dostęp do informacji publicznej składane na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej.

5.2 Pozostałe działania informacyjne

W 2017 roku ukazało się w prasie lokalnej („Dziennik Polski”, „Gazeta w Krakowie” – dodatek lokalny „Gazety Wyborczej”, „Gość Niedzielny”) w serwisach internetowych (gazeta.pl, lovekrakow.pl, onet.pl i in.) oraz w serwisach radiowych i telewizyjnych (TVP Kraków, Radio Kraków, Radio Eska i in.) około 150 publikacji i audycji dotyczących m.in. efektów prac rewaloryzacyjnych prowadzonych w Krakowie dzięki środkom NFRZK.

12 maja 2017 roku w kapitularku katedralnym miało miejsce uroczyste wręczenie Parafii Archikatedralnej na Wawelu promesy finansowania projektu kluczowego NFRZK na lata 2017–2019 „Konserwacja sarkofagów królów polskich i członków ich rodzin oraz wieszczów i bohaterów narodowych wraz z remontem konserwatorskim wnętrza krypt w archikatedrze na Wawelu”. W uroczystości cieszącej się dużym zainteresowaniem ze strony mediów udział wzięli m.in. prof. dr hab. Jan K. Ostrowski, zastępca przewodniczącego SKOZK, Pan Minister Wojciech Kolarski, Podsekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP, i Jego Ekscelencja Ks. Biskup Jan Szukroń. Materiały poświęcone konserwacji sarkofagów wawelskich ukazały się we wszystkich głównych stacjach telewizyjnych i ogólnopolskich portalach informacyjnych.

6. UWAGI KOŃCOWE

Dla odnowy zabytków Krakowa wydarzeniami o trudnym do przecenienia znaczeniu było w roku 2017 podpisanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Andrzeja Dudę rozporządzeń tworzących w granicach Krakowa nowe pomniki historii. I tak rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 marca 2017 roku (Dz. U. z 2017 roku Poz. 667) za pomnik historii uznany został zespół opactwa benedyktynów w Tyńcu, zaś na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 listopada 2017 roku (Dz. U. z 2017 roku Poz. 2267) status pomnika historii zyskał Kopiec Kościuszki z otoczeniem.

Znaczącym wydarzeniem roku 2017 była 41. sesja Światowego Komitetu Dziedzictwa UNESCO odbywająca się w Krakowie od 2 do 12 lipca 2017 roku. Witając gości z całego świata w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej 2 lipca na dziedzińcu arkadowym Zamku Królewskiego na Wawelu Prezydent Andrzej Duda w oficjalnym wystąpieniu zwrócił uwagę na szczególne zasługi UNESCO w powstrzymaniu postępującej niegdyś degradacji zabytkowego zespołu urbanistycznego Krakowa i przywołał w tym kontekście także działalność SKOZK. Obradom delegatów ze 124 państw przewodniczył prof. dr hab. Jacek Purchla, Dyrektor Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie i członek SKOZK.

W roku 2017 miały miejsce zmiany organizacyjne w strukturach Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie. W ich wyniku jednostka obsługująca z ramienia Wojewody Małopolskiego NFRZK została przywrócona do rangi samodzielnego wydziału – Wydziału Rewaloryzacji Zabytków Krakowa i Dziedzictwa Narodowego. Społeczny Komitet odbiera to jako wyraz zrozumienia znaczenia narodowego dzieła odnowy zabytków Krakowa.

W SKOZK rok 2017 minął pod znakiem kolejnej modyfikacji strategii finansowania odnowy zabytków Krakowa. Ostateczny konsensus co do kierunku zmian został wypracowany w dialogu Prezydium SKOZK z Kancelarią Prezydenta RP i Małopolskim Urzędem Wojewódzkim, którego wyrazem było spotkanie w dniu 14 lipca 2017 roku w Krakowie z udziałem Pana Ministra Wojciecha Kolarskiego, Podsekretarza Stanu w Kancelarii Prezydenta RP, Wojewody Małopolskiego Piotra Ćwika, Przewodniczącego SKOZK, prof. dr hab. Franciszka Ziejki i dyrektora Biura SKOZK Macieja Wilamowskiego. Podstawowa zmiana, implementowana do regulaminów NFRZK w drugiej połowie roku, wiązała się z wprowadzeniem formuły przedsięwzięć wieloletnich etapowanych otwierającej przed wszystkimi dysponentami zabytków możliwość pozyskania na podstawie jednego wniosku dofinansowania o dwu- lub trzyletnim horyzoncie czasowym. Daje to beneficjentom i wykonawcom prac poczucie stabilności, ułatwia podejmowanie ambitnych wyzwań konserwatorskich, pozwala z pożytkiem dla zabytku racjonalnie planować prace. Należy się spodziewać, że formuła ta pozwoli także poprzez zmniejszenie liczby wpływających do SKOZK wniosków przyspieszyć bieg procedur konkursowych i szybciej ogłaszać listy przyznanych w danym roku dofinansowań.

Podsumowanie kolejnego roku działalności nakazuje objąć słowami wdzięczności wszystkie osoby, które przyczyniły się do realizacji przez SKOZK jego ustawowych obowiązków. Wyrazy uznania należą się personelowi Biura SKOZK na czele z dyrektorem Maciejem Wilamowskim. Dzięki ofiarnej pracy pracowników Biura Komitet mógł płynnie podejmować bieżące decyzje w sprawach NFRZK, a także szybko i sprawnie przeprowadzić kolejne zmiany o charakterze strategicznym. Podkreślić chcemy znakomitą współpracę ze strukturami SKOZK Wydziału Rewaloryzacji Zabytków Krakowa i Dziedzictwa Narodowego Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego i dyrektora tej jednostki, Pani Joanny Florkiewicz-Kamieniarczyk

Podziękowania za działania na rzecz odnowy zabytków Krakowa Komitet zechce przyjąć Wojewoda Małopolski Piotr Ćwik. Dobrze układała się w 2017 roku współpraca SKOZK z Władzami Miasta Krakowa. O naszej wdzięczności za zrozumienie potrzeb rewaloryzacyjnych Krakowa i decyzje w tej sprawie zapewniamy parlamentarzystów, szczególnie tych pochodzących z Małopolski, a także kierownictwo Kancelarii Prezydenta RP w osobach pełniących w 2017 roku funkcję Szefa Kancelarii Pań Minister Małgorzaty Sadurskiej i Haliny Szymańskiej oraz w osobie Pana Ministra Wojciecha Kolarskiego, Podsekretarza Stanu w Kancelarii Prezydenta RP.

Szczególne słowa podziękowania za opiekę sprawowaną nad procesem odnowy zabytków Krakowa kierujemy na ręce Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy.

Przewodniczący
Społecznego Komitetu
Odnowy Zabytków Krakowa
/-/ **Prof. Franciszek Ziejka**

Kraków, 19 marca 2018 roku